

ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ

ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ "ᲡᲐᲡᲛᲔᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲠᲔᲡᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ <mark>ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ</mark> ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔ–ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲐ"

შედეგები

პრᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲔᲐᲚᲘ: ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ, ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ, ᲐᲡᲞᲘᲜᲫᲐ, ᲓᲔᲓᲝᲤᲚᲘᲡᲬᲧᲐᲠᲝ, ᲗᲔᲗᲠᲘᲬᲧᲐᲠᲝ, ᲧᲐᲖᲑᲔᲒᲘ, ᲮᲐᲨᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲓᲐᲑᲐᲜᲘ.

REPORT

PROJECT RESULTS ON "RAISING AWARENESS OF YOUTH OF THE REGIONS ON DRINKING WATER QUALITY AND WATER RESOURCES"

PROJECT IMPLEMENTATION AREA: BATUMI, KUTAISI, ASPINDZA, DEDOPLISTSKARO, TETRITSKARO, KAZBEGI, KHASHURI AND GARDABANI.

ენმარიში

ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ "ᲡᲐᲡᲛᲔᲚᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲮᲐᲠᲘᲡᲮᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲠᲔᲡᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲡᲬᲐᲕᲚᲔ–ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲝᲑᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲐ"

ეგეგებე

პᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡ ᲐᲠᲔᲐᲚᲘ: ᲑᲐᲗᲣᲛᲘ, ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ, ᲐᲡᲞᲘᲜᲫᲐ, ᲓᲔᲓᲝᲤᲚᲘᲡᲬᲧᲐᲠᲝ, ᲗᲔᲗᲠᲘᲬᲧᲐᲠᲝ, ᲧᲐᲖᲑᲔᲒᲘ, ᲮᲐᲨᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲓᲐᲑᲐᲜᲘ.

REPORT

PROJECT RESULTS ON "RAISING AWARENESS OF YOUTH OF THE REGIONS ON DRINKING WATER QUALITY AND WATER RESOURCES"

PROJECT IMPLEMENTATION AREA: BATUMI, KUTAISI, ASPINDZA, DEDOPLISTSKARO, TETRITSKARO, KAZBEGI, KHASHURI AND GARDABANI.

ანგარიში მომზადდა პროექტის "სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ რეგიონების მოსწავლე-ახალგაზრდობის ცნობიერების ამაღლების" ფარგლებში.

პროექტი განხორციელდა საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელ ეროვნულ კომისიასთან არსებული ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის მიერ, გაეროს ბავშვთა ფონდის მხარდაჭერითა და პარტნიორობით 2022 წელს.

ანგარიში შესაძლოა არ გამოხატავდეს გაეროს ბავშვთა ფონდის პოზიციას. გამომდინარე აქედან, გაეროს ბავშვთა ფონდი არ არის პასუხისმგებელი დოკუმენტის შინაარსზე.

დოკუმენტზე მუშაობდნენ:

მარიამ იოსელიანი ელეონორა ლაგვილავა ქეთევან ბერიკაშვილი ნუგზარ ბერიძე სალომე ჯანელიძე თემურ თორდინავა ირაკლი გორდულაძე გივი ნადირაძე თორნიკე აფრიაშვილი

გამოცემის რედაქტორები:

ირინე ინანეიშვილი,

შოთა კენკაძე

The report was prepared within the framework of the project "Raising Awareness of Youth of the Regions on Drinking Water Quality and Water Resources".

The project was implemented by the Elizbar Eristavi Energy Training Center operating under the Georgian National Energy and Water Supply Regulatory Commission, with the support and partnership of the United Nations International Children's Fund (UNICEF) in 2022.

The report may not reflect the position of the United Nations International Children's Fund. Accordingly, UNICEF is not responsible for the content of the document.

The document was prepared by:

Mariam Ioseliani, Nugzar Beridze, Irakli Gorduladze, Eleonora Lagvilava, Salome Janelidze, Givi Nadiradze, Ketevan Berikashvili, Temur Tordinava, Tornike Afriashvili

Editors of the publication: Irine Inaneishvili

Shota Kenkadze

გამომცემლობა **"უნივერსბლი", 2022**

Publishing House "UNIVERSAL", 2022

შინაარსი/სარჩევი

1.	პროექტის მნიშვნელობა და შედეგი	5
2.	ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის შესახებ	5
3.	გაეროს ბავშვთა ფონდის შესახებ	6
4.	პროექტის შესახებ	6
5.	პროექტის ფარგლებში განხორციელებული საინფორმაციო შეხვედრები და ტრენინგის მეთოდოლოგია	6
6.	ტრენინგებისა და საჯარო ლექციების პროცესში გამოვლენილი ძირითადი ტენდენციები	8
7.	ტრენინგ-კურსის კმაყოფილების დონისა და ტრენინგის პროცესის შეფასების შესახებ გამოკითხვის შედეგები	9
8.	ძირითადი დასკვნები	13
9.	ტრენინგ-კურსის შეფასებები და ინიციატივები მონაწილეთა მხრიდან	14

CONTENTS

1.	Meaning and result of the project	24
2.	About the Elizbar Eristavi Energy Training Center	24
3.	About UNICEF	24
4.	About project	25
5.	Information meetings and training methodology implemented within the project	25
6.	The main trends revealed in the process of trainings and public lectures	26
7.	The results of the survey about the level of satisfaction of the training course and evaluation of the training process	
8.	Main conclusions	31
9.	Evaluations of the training course and initiatives from the participants	32

1.

ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘ

პროექტი "სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ რეგიონების მოსწავლეახალგაზრდობის ცნობიერების ამაღლება" (შემდგომში – პროექტი) მნიშვნელოვანია თავისი შინაარსით. ერთი მხრივ, სასმელი წყლის ხარისხსა და წყლის რესურსებთან დაკავშირებული თემების გარშემო რეგიონის მოსწავლე-ახალგაზრდებმა მიიღეს კვალიფიციური ინფორმაცია, ხოლო მეორე მხრივ, მიღებული ცოდნის საფუძველზე, ამაღლდა აღნიშნულ საკითხებზე მოზარდების მოქალაქეობრივი თვითშეგნება. აღნიშნული ინიციატივა საგანმანათლებლო პროექტის ერთ-ერთი საუკეთესო მაგალითია.

პროექტის შედეგია ასევე ის, რომ ხელი შეეწყო მოზარდების ხედვისა და დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას წყლის რესურსებზე ზრუნვის, დაცვისა და ენერგიის გამომუშავების კუთხით ჰიდრორესურსების გამოყენების მნიშვნელობის მიმართ.

პროექტით გათვალისწინებულ აქტივობებში, ტრენინგებსა და საჯარო ლექციებში, მონაწილეობა მიიღო 8 სხვადასხვა თვითმმართველობის 400-ზე მეტმა მოსწავლემ 30 სხვადასხვა საჯარო და კერძო სკოლიდან, რაც კიდევ უფრო მეტად უსვამს ხაზს პროექტის მასშტაბებსა და მნიშვნელობას.

ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის პოზიციაა, რომ პროექტის რეალიზებით შეიქმნა პოზიტიური პრეცედენტი რეგიონებში მცხოვრები მოზარდების გააქტიურებისა და ჩართულობის გაზრდის თვალსაზრისით. მნიშვნელოვანია მსგავსი ტიპის ინიციატივების განხორციელება სხვა რეგიონების მოსწავლე-ახალგაზრდებისთვისაც.

2.

ᲔᲚᲘᲖᲑᲐᲠ ᲔᲠᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲔᲜᲔᲠᲒᲔᲢᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲝ **ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ**

ა(ა)იპ "ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრი" დაფუძნდა 2022 წლის 4 თებერვალს. ცენტრის დამფუძნებელია საქართველოს ენერგეტიკისა წყალმომარაგების და მარეგულირებელი ეროვნული კომისია (შემდგომში – კომისია).

ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის მისიაა აქტიურად იყოს ჩართული იმ პრიორიტეტულ საქმიანობებში, რომლებიც მიზნად ისახავს: ენერგეტიკის სექტორებში კვალიფიკაციის ამაღლებას, ქალთა ჩართულობის ზრდას, მიზნობრივი ჯგუფების ინფორმირების, ცნობიერებისა და ჩართულობის ამაღლებას, ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით კვლევების და შესაბამისი რეკომენდაციების შემუშავებას, პოტენციური ინვესტორების სრულად ინფორმირებას. ცენტრის სტრატეგია ეფუძნება გამოცდილებას, ცოდნასა და პროფესიულ მიდგომებს. ცენტრი ფოკუსირებულია სხვადასხვა პროექტის განხორციელებით ეფექტიანი შედეგების მიღებაზე ენერგეტიკასა და წყალმომარაგებასთან დაკავშირებული საკითხების მიმართულებით.

ცენტრმა დაარსებიდან დღემდე უზრუნველყო 6 სხვადასხვა სასწავლო კურსის წარმატებით ორგანიზება და განხორციელება, პარტნიორ და დონორ ორგანიზაციებთან მჭიდრო კომუნიკაცია თანამშრომლობა. ამჟამად, პარტნიორი ორგანიზაციების მხარდაჭერით, ცენტრში მიმდინარეობს სხვადასხვა პროექტი. ცენტრს ხელმძღვანელობენ მაღალი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც გააჩნიათ მრავალწლიანი გამოცდილება ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების სექტორების რეგულირების საკითხებში.

3.

ᲒᲐᲔᲠᲝᲡ ᲑᲐᲕᲨᲕᲗᲐ ᲤᲝᲜᲓᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

გაეროს ბავშვთა ფონდი (UNICEF), 70 წელზე მეტია, საქმიანობას ახორციელებს მსოფლიოს ყველაზე რთულ რეგიონებში, რათა დაეხმაროს მსოფლიოს ყველაზე მოწყვლად ბავშვებს. 190-ზე მეტ ქვეყანასა და ტერიტორიულ ერთეულში ფონდი მუშაობს ყოველი ბავშვისთვის ყველგან, რათა ააშენოს უკეთესი მსოფლიო ყველასთვის. იუნისეფი, 20 წელზე მეტია, ეხმარება საქართველოს მთავრობას ბავშვთა უფლებების დაცვასა და ბავშვის უფლებათა კონვენციით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებაში. მისი მიზანია, დაეხმაროს ყველაზე დაუცველ ბავშვებს, ხელი შეუწყოს მათ გაძლიერებასა და სოციალურ ინკლუზიას, შეამციროს უთანასწორობა, რაც უარყოფითად ზემოქმედებს ბავშვებსა და მათ ოჯახებზე.

4.

პრ**ᲝᲔᲥ**ᲢᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) მხარდაჭერით, სემეკთან არსებულმა ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრმა პროექტი საქართველოს 8 მუნიციპალიტეტში განახორციელა, კერძოდ: ბათუმში, ქუთაისში, ასპინძაში, დედოფლისწყაროში, თეთრიწყაროში, ყაზბეგში, ხაშურსა და გარდაბანში.

პროექტის მიზანს წარმოადგენდა:

- სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის, როგორც ენერგიის წყაროს, საკითხებში რეგიონების მოსწავლე-ახალგაზრდობის ინფორმირების დონის ამაღლება;
- მოსწავლე-ახალგაზრდობის დაინტერესება ენერგოეფექტურობისა და ენერგიის დაზოგვის თემებით;
- წყლის რესურსებზე ზრუნვისა და დაცვის იდეის გაძლიერება;
- ახალგაზრდების ჩართულობის გასაზრდელად მდგრადი მექანიზმების ჩამოყალიბების ხელშეწყობა.

ინიციატივის შედეგად 400-ზე მეტმა ახალგაზრდამ მიიღო ინფორმაცია სასმელი წყლის ხარისხისა და რესურსების შესახებ. პროექტის ფარგლებში ჩატარდა ასევე საჯარო ლექციები თემებზე: "ენერგეტიკის სექტორში ქალების როლის გაძლიერება" და "ენერგეტიკოსი, როგორც მომავლის პროფესია". პროექტის სამიზნე აუდიტორიას წარმოადგენდნენ რეგიონებში მცხოვრები 14-დან 17 წლამდე ასაკის მოსწავლეახალგაგრდები.

5.

ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲤᲐᲠᲒᲚᲔᲑᲨᲘ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲐᲪᲘᲝ ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲢᲠᲔᲜᲘᲜᲒᲘᲡ ᲛᲔᲗᲝᲓᲝᲚᲝᲒᲘᲐ

პროექტის საწყის ეტაპზე განხორციელდა საინფორმაციო შეხვედრები სამიზნე რეგიონებში. შეხვედრის მონაწილეებს მიეწოდათ ინფორმაცია პროექტის მიზნების, ამოცანებისა და დაგეგმილი ღონისძიებების, ასევე ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრისა და გაეროს ბავშვთა ფონდის შესახებ.

აღნიშნული შეხვედრის მიზანი ამავდროულად გახლდათ აპლიკანტი ორგანიზაციის მიერ პროექტით დაგეგმილ აქტივობებში მხარდაჭერისა და პარტნიორობის უზრუნველყოფა, მათ შორის, დაგეგმილი ტრენინგების ორგანიზება, ტრენინგში მონაწილეთა მობილიზება და სხვა ტექნიკური საკითხების გადაწყვეტა. შეხვედრებში მონაწილეობა მიიღეს საგანმანათლებლო რესურსცენტრებისა და სკოლების დირექტორებმა.

პროექტის შემდგომ ეტაპზე პროექტის გუნდის მიერ, მეთოდოლოგიის შესაბამისად, შემუშავდა ტრენინგკურსის მოდული და ტრენინგების ჩატარების დეტალური გეგმა-გრაფიკი. თითოეული მოდულის შემთხვევაში განისაზღვრა თემები და საკითხები, რომელთა შესახებაც ჩატარდებოდა ტრენინგები სამიზნე რეგიონებში.

ტრენინგების განხორცილების მეთოდოლოგია დაეფუძნა შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

- ტრენერთა გამოცდილება;
- ტრენინგების მასალების მაღალი ხარისხი, პრაქტიკულობა და გამოყენებადობა;
- პროცესის ინტერაქტიულობა;
- დროის ეფექტური მართვა.

ტრენინგ-კურსის მიზანი იყო მონაწილეებისთვის, ერთი მხრივ, ცოდნის, გამოცდილების, მიდგომების გაცნობა ტრენინგით გათვალისწინებულ საკითხებთან დაკავშირებით და, მეორე მხრივ, მსმენელთა კვალიფიკაციისა და უნარ-ჩვევების ამაღლება.

ტრენინგის ჩატარებისას ყურადღება გამახვილდა მსმენელების ინფორმირებულობის ამაღლებასა და მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენებაზე.

ტრენინგში გამოყენებულ იქნა სხვადასხვა მეთოდოლოგია და ინსტრუმენტი: პრეზენტაცია, ჯგუფური, ინდივიდუალური დავალებები და სამუშაოები, ქეისების განხილვა, პრაქტიკული მაგალითები, თემატიკის შესაბამისი კითხვების დასმა და დისკუსია, ენერჯაიზერი, როლური თამაშები, ფასილიტაცია და უკუკავშირი.

ტრენინგ-კურსის მოდულში გათვალისწინებულ იქნა შემდეგი საკითხები:

- დროის მონაკვეთი: თითოეული მოდულისათვის გათვალისწინებული იყო დრო;
- ტრენინგის თემები და აქტივობები: თითოეული მოდული მოიცავდა კონკრეტულ თემებსა და აქტივობებს;
- მეთოდოლოგია: განისაზღვრა თითოეული მოდულის შესაბამისი მეთოდოლოგიები და ინსტრუმენტები;
- დავალებები: თითოეულ მოდულს გააჩნდა ტრენინგის მსვლელობისას განსახორციელებელი სავარჯიშოები/დავალებები;
- ინსტრუქციები: ტრენინგის მსვლელობისას დავალებების კომპონენტის ჩათვლით მონაწილეებს მიეწოდებოდა ზეპირი და წერილობითი ინსტრუქციები ტრენერების მხრიდან;
- ტრენინგის **მსვლელობა:** თითოეული მოდულისათვის უზრუნველყოფილი იყო პროცესის მაქსიმალური ინტერაქტიულობა;
- **ტრენინგის მასალები:** ტრენინგ-კურსის მასალების ელექტრონული ვერსიები დაეგზავნა მონაწილეებს ელექტრონული ფოსტის საშუალებით.

ტრენინგ-კურსის დასრულების შემდეგ მონაწილე მოსწავლე-ახალგაზრდებს გადაეცათ ორენოვანი სერტიფიკატები.

6.

ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲢᲔᲜᲓᲔᲜᲪᲘᲔᲑᲘ

სამიზნე თვითმმართველობებში პროექტის გუნდის მიერ განხორციელებული სამუშაო შეხვედრების პროცესებში მონაწილეობა მიიღეს ადგილობრივი საგანმანათლებლო რესურსცენტრების, სკოლებისა და თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა. პროექტის საწყის ეტაპზე ამ შეხვედრებზე გამოიკვეთა მნიშვნელოვანი ტენდენციები, კერძოდ:

- პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებები და აქტივობები შეფასდა, როგორც მნიშვნელოვანი, საჭირო და დროული ინიციატივა მოსწავლე-ახალგაზრდობისთვის;
- ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრისა და გაეროს ბავშვთა ფონდის ერთობლივმა ინიციატივამ თავიდანვე შექმნა განსახორციელებელი პროექტისადმი კეთილგანწყობის, ნდობისა და მხარდაჭერის ატმოსფერო;
- გამოიკვეთა პროექტში ჩართული სკოლების პედაგოგებისა და პროექტის არამონაწილე სკოლების მოსწავლეებისა და პედაგოგებისათვის მსგავსი საგანმანათლებლო ინიციატივების განხორციელების მიზანშეწონილობა;
- წარმოჩნდა წყალმომარაგების ორგანიზაციებსა და ენერგიის მწარმოებელ საწარმოებთან მჭიდრო თანამშრომლობისა და მათი საქმიანობა-ფუნქციონირების პრაქტიკულ ასპექტში გაცნობის საჭიროება.

პროექტის ფარგლებში განხორციელებული ტრენინგების პროცესში გამოვლინდა მნიშვნელოვანი მიგნებები და ტენდენციები, კერძოდ:

- თვითმმართველობებში, სადაც გაუარესებულია წყალმომარაგების სისტემების მდგომარეობა, მსმენელები უფრო გათვითცნობიერებული არიან წყალმომარაგების სისტემებთან დაკავშირებულ საკითხებში. ამ რეგიონებში მსმენელებს უფრო მეტად აინტერესებთ საკანონმდებლო ჩარჩო, რაც არეგულირებს მიწოდებული სერვისის დონეს და საინვეტიციო პროექტების დაგეგმარება/განხორციელების ეტაპებს;
- ქალაქებში, სადაც 24-საათიანი უწყვეტი მომარაგებაა და სისტემების მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, მსმენელები უფრო მეტად დაინტერესდნენ წყალმომარაგების სისტემების მუშაობის პრინციპითა და ტარიფების დათვლის სპეციფიკით;
- ზოგიერთ მუნიციპალიტეტში მსმენელთა ინტერესი იმდენად მაღალი აღმოჩნდა განხილული საკითხებისადმი, რომ მათგან ტრენერებმა პოზიტიური უკუკავშირი მიიღეს, კერძოდ, მოსწავლეებმა ითხოვეს მეტი ინფორმაციის მიწოდება წყალთან დაკავშირებულ თემებზე და დაინტერესდნენ სამომავლო პერსპექტივით იმ შემთხვევაში, თუ განათლების შემდგომ საფეხურზე წყლისა და ენერგეტიკის სფეროებში არსებული პროფესიების დაუფლებას გადაწყვეტდნენ;
- ტრენინგების ფარგლებში ცალკეულ ქალაქებში ადგილობრივი წყალმომარაგების კომპანიების წარმომადგენლებთან გაიმართა შეხვედრები, სადაც განხილულ იქნა მიმდინარე პრობლემები და კომპანიების სამომავლო ხედვები. აღნიშნულმა აქტივობამ ხელი შეუწყო მსმენელთა ცნობიერების კიდევ უფრო მეტად ამაღლებას;
- ქ. ბათუმში ტრენინგის ფარგლებში შეხვედრა გაიმართა "ბათუმის წყლის" გენერალურ დირექტორთან და მიღწეულ იქნა შეთანხმება "ბათუმის წყლის" საკვანძო ინფრასტრუქტურაზე მოსწავლეების პერიოდულ ვიზიტებთან დაკავშირებით;
- პროექტის სამიზნე რეგიონებში, სადაც არის პიდროელექტროსადგურები, მსმენელების მხრიდან იყო საკმაოდ მაღალი დაინტერესება, ვინაიდან ვიზუალურად ხედავდნენ საწარმოს და არ ჰქონდათ ინფორმაცია, რა პრინციპით ხდებოდა ენერგიის გამომუშავება;
- თითქმის ყველა მუნიციპალიტეტში მსმენელების მხრიდან მაღალი იყო ინტერესი ჰიდროელექტროსადგურების გარემოზე ზემოქმედების შესახებ;
- საკმაოდ მაღალი აქტივობით გამოირჩეოდა არსებული ჰიდროელექტროსადგურებისა და სამომავლოდ დაგეგმილი პროექტების შესახებ გამართული დისკუსიები;
- მსმენელების მხრიდან ხშირად აღინიშნებოდა, რომ ენერგოდამოუკიდებლობისა და უსაფრთხოებისთვის საქართველოში მნიშვნელოვანია პიდროენერგეტიკის განვითარება;
- მაღალი იყო ინტერესი ელექტროენერგიის ტარიფების ფორმირებისა და დაგეგმილი ჰიდროელექტროსადგურების აშენების შემდგომ ელექტროენერგიის ტარიფზე მათ ზეგავლენასთან დაკავშირებით;

• რამდენიმე მუნიციპალიტეტში მსმენელების მხრიდან გამოითქვა სურვილი სამომავლოდ ენერგეტიკის პროფესიის არჩევის შესახებ.

პროექტის ფარგლებში ჩატარდა საჯარო ლექციები ქალაქ ქუთაისსა და ქალაქ ბათუმში. საჯარო ლექციების თემებს წარმოადგენდა:

- ქალების როლის გაძლიერება ენერგეტიკის სფეროში;
- ენერგეტიკოსი, როგორც მომავლის პროფესია.

საჯარო ლექციების მიმართულებით ძალიან მაღალი ინტერესი გამოიხატა და მსმენელთა რაოდენობამ ორივე ქალაქში 200-ს გადააჭარბა. მაღალი ინტერესი განპირობებული იყო შემდეგი ფაქტორებით:

- ლექტორებს წარმოადგენდნენ საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წარმატებული და, ამავდროულად, ენერგეტიკის სფეროში წლების სამუშაო გამოცდილების მქონე პირები;
- თემები მოსწავლე ახალგაზრდებისთვის სწორად იყო შერჩეული და მათთვის საინტერესოდ მიწოდებული;
- აუდიტორიას, რომელიც საჯარო ლექციებში ღებულობდა მონაწილეობას, ძირითადად წარმოადგენდნენ ის ახალგაზრდები, რომლებმაც გაიარეს ტრენინგ-კურსი პროექტის ფარგლებში. აქედან გამომდინარე, მათი მოტივაცია, ინტერესი და მოლოდინი მაღალი იყო საჯარო ლექციებთან დაკავშირებით.

ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის პოზიციაა, რომ აღნიშნული საჯარო ლექციები ახალგაზრდებისთვის გახდება ენერგეტიკით დაინტერესებისა და ამ მიმართულებით მეტი ინფორმაციის მიღების სურვილის წინაპირობა.

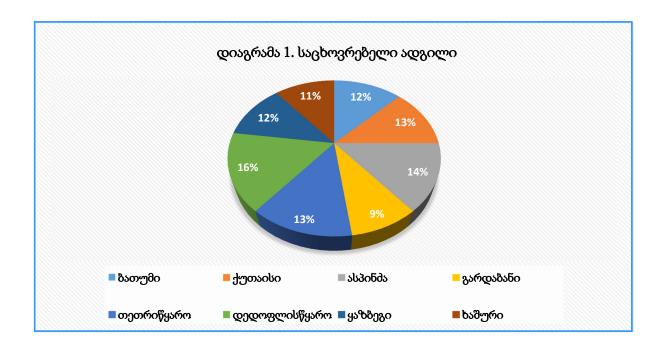
7.

ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘᲡ ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲒᲐᲛᲝᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲨᲔᲓᲔᲒᲔᲑᲘ

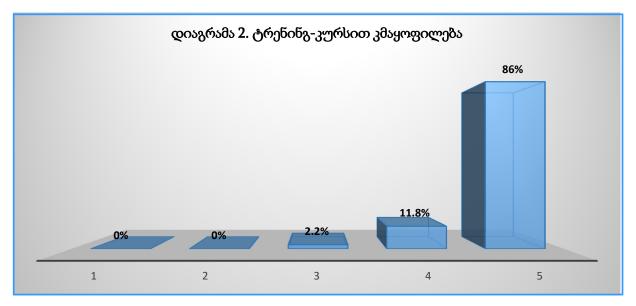
წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ ტრენინგ-კურსის კმაყოფილების დონისა და ტრენინგის პროცესის შეფასებისთვის განხორციელდა კვლევა რაოდენობრივი მეთოდის გამოყენებით. რაოდენობრივი კვლევის ფარგლებში გამოკითხულ იქნა 14-დან 17 წლამდე პროექტის მონაწილე მოსწავლეები შემდეგი თვითმმართველობებიდან: ბათუმი, ქუთაისი, ასპინძა, დედოფლისწყარო, თეთრიწყარო, ყაზბეგი, ხაშური და გარდაბანი. რაოდენობრივი კვლევის მთავარ მეთოდს წარმოადგენდა გამოკითხვა, რომლის ძირითადი ინსტრუმენტი იყო სტანდარტიზებული კითხვარი. რაოდენობრივი მონაცემების მოსაპოვებლად გამოყენებულ იქნა ონლაინ-გამოკითხვის ფორმა Google Forms. გარკვეულ კითხვებთან დაკავშირებით რესპონდენტებს შესაძლებლობა ჰქონდათ შეფასება მოეხდინათ 5-ქულიანი სისტემის საშუალებით, სადაც 1 ნიშნავს ყველაზე დაბალ შეფასებას, ხოლო 5 – ყველაზე მაღალს.

ჯამში გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 140-მდე რესპონდენტმა. გენდერული კუთხით კვლევაში მონაწილე რესპონდენტები შემდეგნაირად გადანაწილდნენ: 63 % – გოგონები და 37 % – ბიჭები. რაც შეეხება გამოკითხვაში სკოლების ჩართულობას, 87% არის საჯარო სკოლის მოსწავლეები და 13 % – კერძო სკოლის მოსწავლეები.

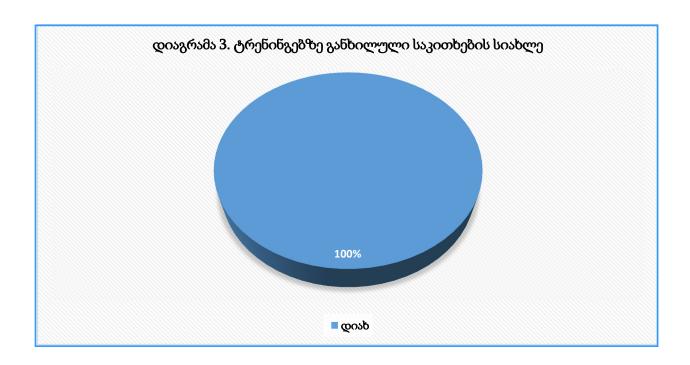
საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, კვლევაში მონაწილეობა თითქმის თანაბარი აქტივობით გამოირჩეოდა, რაც იძლევა იმის თქმის შესაძლებლობას, რომ პროექტის უკუკავშირის თვალსაზრისით, ყველა რეგიონი აქტიურობით ხასიათდება.

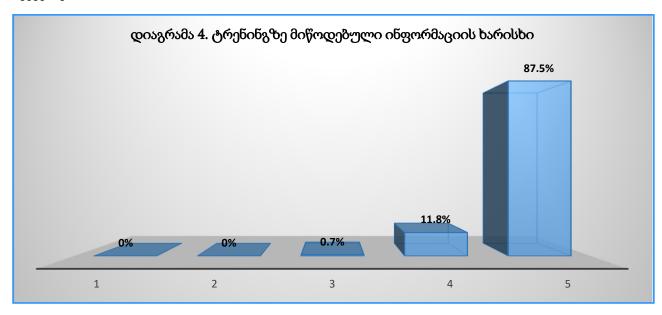
შეკითხვაზე, თუ რამდენად არიან რესპონდენტები კმაყოფილი ჩატარებული ტრენინგ- კურსით, შედეგების მიხედვით, რესპონდენტების 97,8 % მაღალ კმაყოფილებას გამოხატავს. აღნიშნული მაჩვენებლით იკვეთება პროექტის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების მაღალი ეფექტიანობა.

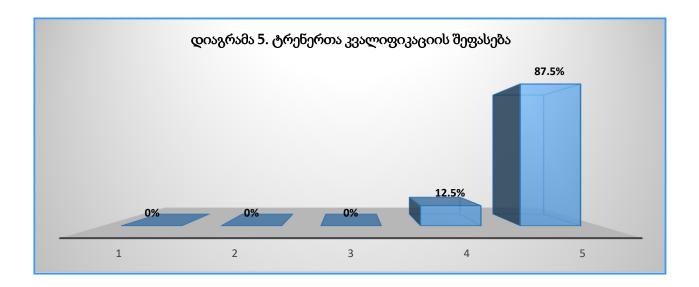
რესპონდენტების 100 %-ისთვის ტრენინგებზე განხილული საკითხები წარმოადგენს სიახლეს, რაც ადასტურებს იმას, რომ ტრენინგ-კურსისთვის შერჩეული თემები რელევანტური იყო მსმენელებისთვის.

რესპონდენტების 99.3 %-ის შეფასებით, ტრენინგ-კურსის განმავლობაში მიწოდებული ინფორმაცია იყო ხარისხიანი, რაც მეტყველებს ტრენინგ-მასალების მაღალ ხარისხსა და ტრენერების მაღალ უნარჩვევებზე.

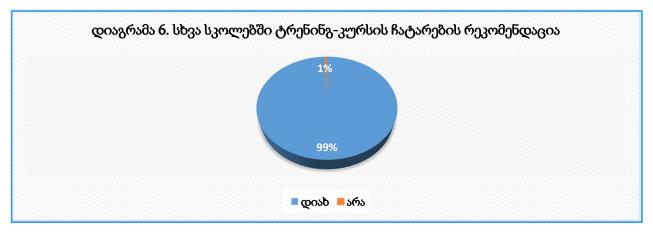

რესპონდენტების 100 % ტრენერთა კვალიფიკაციას ძალიან კარგად აფასებს, რაც ტრენერთა გუნდის სწორად შერჩევას და ტრენერების მაღალ კვალიფიკაციას წარმოაჩენს.

გამოკითხვაში მონაწილეების 98,5 პროცენტი ტრენინგ-კურსის ორგანიზების მიმართულებას ძალიან მაღალ შეფასებას აძლევს. აღნიშნული მიუთითებს ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის გუნდის მხრიდან პროექტის აქტივობების ეფექტურად დაგეგმვასა და პროცესის მაღალორგანიზებულად იმპლემენტაციაზე.

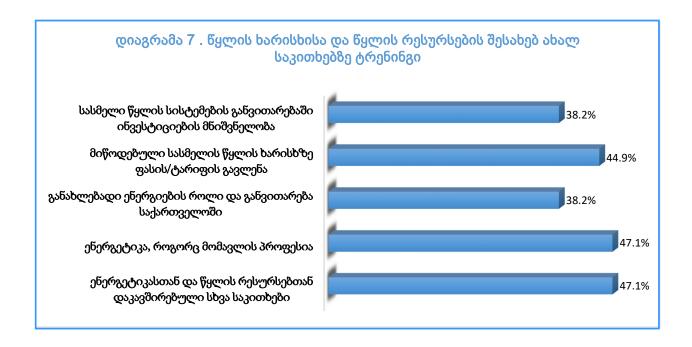
გამოკითხულთა 99 % რეკომენდაციას უწევს აღნიშნული ტრენინგ-კურსის ჩატარებას საქართველოს სხვა რეგიონებსა და სკოლებში, რაც ხაზს უსვამს პროექტის აქტუალურობას და ინტერესს წყლის საკითხებთან დაკავშირებით.

რესპონდენტებმა შეკითხვაზე, ტრენინგები სასწავლო დღეებში, გაკვეთილების დასრულების შემდეგ ჩატარდეს თუ დასვენების დღეებში, შაბათ-კვირას, შემდეგნაირად უპასუხეს:

52,2 % ფიქრობს, რომ უმჯობესია ჩატარდეს სასწავლო დღეებში, გაკვეთილების დასრულების შემდეგ, ხოლო 47,8% უპირატესობას ანიჭებს დასვენების დღეებს, შაბათ-კვირას.

შეკითხვაზე, წყალთან დაკავშირებით რა ახალ საკითხებზე ისურვებდნენ რესპონდენტები ტრენინგებს, გამოკითხვის შედეგმა გამოავლინა მნიშვნელოვანი ტენდენცია, ის, რომ მათ წყალსა და, ზოგადად, ენერგეტიკასთან დაკავშირებული საკითხები თითქმის თანაბრად აინტერესებთ. აღნიშნული მიუთითებს პროექტით დაგეგმილი შედეგის მიღწევაზე.

8. ~~ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲓᲐᲡᲙᲕᲜᲔᲑᲘ~~

პროექტი "სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ რეგიონების მოსწავლე-ახალგაზრდობის ცნობიერების ამაღლება" საჭირო ინიციატივაა რეგიონის მოსწავლე-ახალგაზრდებისთვის. პროექტის შედეგად გამოიკვეთა მნიშვნელოვანი საკითხები, კერძოდ:

- მონაწილეთა შეფასებით, ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრისა და გაეროს ბავშვთა ფონდის ერთობლივი ინიციატივა მაღალორგანიზებული და შედეგიანი აქტივობის ერთ-ერთი საუკეთესო გამოვლინებაა;
- პროექტის მდგრადობის თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანი შედეგია სასმელი წყლის საკითხებთან დაკავშირებული ინიციატივები, რომლებიც ტრენინგ-კურსის დასრულების შემდეგ ჩართული სკოლების მოსწავლეებისა და პედაგოგების მხრიდან ერთობლივად განხორციელდა ან დაიგეგმა (დეტალურად იხილეთ ქვეთავში "ტრენინგ-კურსის შეფასებები და ინიციატივები მონაწილეთა მხრიდან");
- ახალგაზრდებმა ტრენინგების საშუალებით მიიღეს ახალი ცოდნა, რაც დასტურდება გამოკითხვის შედეგებით და მათი მხრიდან გაკეთებული შეფასებებით. პარალელურად, მათ ინფორმირებას ხელი შეუწყო ადგილობრივი წყალმომარაგების კომპანიების წარმომადგენლებთან შეხვედრებმა, რომელთა ორგანიზებასაც ახდენდა ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრი;
- გამოიკვეთა წყალმომარაგების ორგანიზაციებსა და ენერგიის მწარმოებელ საწარმოებთან მჭიდრო თანამშრომლობისა და მათი საქმიანობა-ფუნქციონირების პრაქტიკულ ასპექტში გაცნობის საჭიროება.
- პროექტში ჩართული ახალგაზრდების 99 %-ის რეკომენდაციაა, მსგავსი ტიპის ტრენინგ-კურსები ჩატარდეს საქართველოს სხვა რეგიონებსა და სკოლებში. აღნიშნული ხაზს უსვამს პროექტის აქტუალობას, საჭიროებას და მაღალ ინტერესს წყლის საკითხებთან დაკავშირებით;
- მონაწილეთა მხრიდან პროცესის განხორციელების კუთხით გაკეთებული შეფასებები და მაღალი კმაყოფილების მაჩვენებელი (97 %) მეტყველებს პროექტის აქტივობების ეფექტურად დაგეგმვასა და პროცესის ეფექტიანად იმპლემენტაციაზე;

- გამოკითხვის შედეგად გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ტენდენცია, რომ წყალსა და, ზოგადად, ენერგეტიკასთან დაკავშირებული საკითხები საინტერესოა ახალგაზრდებისთვის, მიუთითებს პროექტით განსაზღვრული მიზნების მიღწევაზე;
- პროექტის სამიზნე რეგიონებში, სადაც არის ჰიდროელექტროსადგურები, მსმენელების მხრიდან მაღალი დაინტერესება თემით "წყალი, როგორც ენერგიის წყარო", მიუთითებს აღნიშნულ საკითხებზე ახალგაზრდების ინფორმირების გაზრდისა და გაფართოების აუცილებლობაზე;
- პროექტის წარმატების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის მრავალწლიანი სამუშაო გამოცდილების მქონე პირების სხვადასხვა აქტივობაში ჩართულობა;
- პროექტში ჩართული მოსწავლე-ახალგაზრდების, საგანმანათლებლო რესურსცენტრებისა და სკოლების ადმინისტრაციების მხრიდან უკუკავშირი, რაც გამოიხატა მათ მიერ საკითხის მიმართ დაინტერესებითა და შეფასებებით, წარმოადგენს მნიშვნელოვან მოტივაციას პროექტის გუნდისთვის.

9.

<u> ᲢᲠᲔᲜᲘᲜᲒ–ᲙᲣᲠᲡᲘᲡ ᲨᲔᲤᲐᲡᲔᲑᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲘᲜᲘᲪᲘᲐᲢᲘᲕᲔᲑᲘ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ</u> მხრიდან

ასპინძის საგანმანათლებლო რესურსცენტრი

გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) მხარდაჭერით, სემეკთან არსებული ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის მიერ განხორციელებული პროექტი "სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ რეგიონების მოსწავლე-ახალგაზრდობის ცნობიერების ამაღლება" მნიშვნელოვანი ინიციატივაა ასპინძის მუნიციპალიტეტისთვის.

დაბა ასპინძის საჯარო სკოლაში შექმნილია წრე "ეკო-კლუბი". ტრენინგები იმდენად საინტერესო იყო ბავშვებისათვის, რომ ასპინძის საჯარო სკოლიდან მონაწილე ბავშვებმა (ანა ზედგინიძემ, ხატია გიორგაძემ, ჯარჯი მაგრაქველიძემ, მარიამ თედორაძემ, ნიკა გვარამაძემ და ნინო ბაბელაშვილმა) სკოლის მასწავლებელ მთვარისა ზედგინიძესთან ერთად გააკეთეს პროექტი "სუფთა წყალი". ბავშვებს ჩაუტარდათ გასვლითი სწავლება სოფელ ოთაში, სადაც ჩამოედინება მდინარე "ოთა". აღნიშნული მდინარე არის დაბა ასპინძისა და სოფელ ოთის მთავარი სასმელი წყლით მომმარაგებელი.

სკოლაში ასევე არსებობს წრე "ახალგაზრდული იდეა", რომლის ხელმძღვანელია ანა ზედგინიძე, ტრენინგის ერთ-ერთი აქტიური მონაწილე. მან პრეზენტაცია წარადგინა და განიხილა თანატოლებთან სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების აუცილებელი პირობები.

ტრენინგში ჩართული სკოლების ადმინისტრაციასთან ერთად განვიხილეთ ის რისკები და პირობები, რომლებიც სასმელი წყლის მოხმარებასთან არის დაკავშირებული. სკოლებმა მადლობა და მადლიერება გამოხატეს ტრენინგის ყველა ეტაპზე, ბავშვებს მოეწონათ ტრენერები, მათი განათლებისა და წარმოდგენილი მასალის დონე. ტრენინგები საუკეთესოდ იყო დაგეგმილი და ჩატარებული. ასევე სწორად იყო გათვლილი დრო.

ასპინძის რესურსცენტრსა და სკოლებს აქვთ სურვილი, სამომავლოდ ითანამშრომლონ სემეკთან არსებულ ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრთან.

თორნიკე შიოლაშვილი სსიპ ასპინძის მუნიციპალიტეტის სოფელ ტოლოშის საჯარო სკოლის მე-12 კლასის მოსწავლე

ძალიან საინტერესო იყო დაგეგმილი ტრენინგი, სხვა რაკურსით დავინახე წყლის რესურსების მართვის პროცესი. გავაანალიზე, თუ რა დიდია დანაკარგი, როცა ონკანიდან ფუჭად მოედინება წყალი. გავაცნობიერე, რომ თითოეული ჩვენგანის ვალია, მაქსიმალურად მოვუფრთხილდეთ ჩვენი სამშობლოს მდიდარ ბუნებას. სხვა ქვეყნებთან შედარებით ჩვენი ქვეყანა წყალუხვია და ეს რესურსი გონივრულად უნდა გამოვიყენოთ. ჩვენს რაიონში ბოლო წლებში მომრავლებული ჰესების (ჰიდროელექტროსადგურების) მშენებლობა და ფუნქციონირება წინგადადგმული ნაბიჯია სამომავლოდ დასაქმების კუთხით, რაც ახალგაზრდებში მოტივაციას ზრდის.

ასეთი ტრენინგების ეტაპობრივად დაგეგმვა ხელს შეუწყობს მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლებას და დაინტერესებას, გაუფრთხილდეს ჩვენი სამშობლოს მდიდარ ბუნებრივ რესურსებს.

> ნინო ჩიკვაშვილი სკოლა "პროგრესის" ქსელის ბრენდის ავტორი, დამფუძნებელი და გენერალური დირექტორი

ამერიკული საერთაშორისო სკოლა "პროგრესის" ქსელი, რომელიც განთავსებულია ქუთაისში, ბათუმსა და თბილისში, მუდმივად უჭერს მხარს ახალგაზრდების განვითარებისკენ მიმართულ პროექტებს. ამჯერად, ბათუმის "პროგრესის" სახელით, სიამოვნებით ჩავერთეთ პროექტის "სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ მოსწავლე-ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლება" ორგანიზებაში.

პროექტის მიმართ ბათუმის სკოლების მოსწავლეებმა დიდი ინტერესი გამოავლინეს, რაც მიუთითებს ტრენინგების მაღალ ხარისხზე, ტრენერების კვალიფიციურობასა და, ზოგადად, ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის გუნდის მაღალ პროფესიონალიზმზე. ისინი პროექტის ბენეფიციარებთან თანამშრომლობას პროექტის დასრულების შემდეგაც აგრძელებენ და მუდმივად აძლევენ მათ ენერგეტიკის სფეროში არსებული სიახლეების გაცნობის შესაძლებლობას.

სკოლა "პროგრესის" ქსელი სიამოვნებით გააგრძელებს ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის მხარდაჭერას ახალგაზრდების ცნობიერების ამაღლების საქმეში.

> დავით რუსია ქართულ-ამერიკული სკოლა "პროგრესის" მე-11 კლასის მოსწავლე

ტრენინგები ძალიან საინტერესო და სასარგებლო აღმოჩნდა. ოთხი დღის განმავლობაში უამრავი ინფორმაცია მივიღე სასმელ წყალთან დაკავშირებით. დავფიქრდი საკითხებზე, რომლებზეც აქამდე არ მიფიქრია. მაგალითად, როგორ გამოვიყენოთ წყალი გონივრულად და როგორ გავუფრთხილდეთ ჩვენი ქვეყნის ბუნებრივ მარაგებს. გავიაზრე ის, რომ ბუნებრივი მარაგის არაგონივრული და არაეკონომიური გამოყენება საფრთხეს უქმნის ჩვენს მომავალ თაობას, მის არსებობას და განვითარებას. მადლობა ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრს საინტერესო ტრენინგისთვის!

> მართა თოდუა ქართულ-ამერიკული სკოლა "პროგრესის" მე-9 კლასის მოსწავლე

ტრენინგები ძალიან საინტერესო იყო, თემა კი — ნამდვილად მნიშვნელოვანი. ჩვენი ქვეყანა წყალუხვია და ამ რესურსს გონივრული გამოყენება სჭირდება. აქამდე არასდროს დავფიქრებულვარ, რა ზიანის მოტანა შეუძლია წყლის არაგონივრულ გამოყენებას. მომეწონა ის, რომ ტრენერმა დაგვაფიქრა სამომავლო პერსპექტივაზეც. ვგულისხმობ პესების მშენებლობას. ადრე ამ საკითხს ცოტა განსხვავებულად ვუყურებდი, ტრენინგის შემდეგ კი აზრი შემეცვალა.

ტრენერის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია იყო ძალიან მნიშვნელოვანი, ხოლო ტრენერი – კვალიფიციური. კმაყოფილი ვარ ტრენინგის პროცესის ორგანიზებით. ვისურვებდი, რომ სხვა საჯარო და კერძო სკოლების მოსწავლეებისთვისაც ჩატარდეს მსგავსი შეხვედრები, რათა ახალგაზრდებს აუმაღლდეთ ცნობიერება სასმელი წყლისა და, ზოგადად, ბუნებრივი მარაგის შესახებ.

> გვანცა მაღალდაძე სსიპ გალაკტიონ ტაბიძის სახელობის ქალაქ ხაშურის N6 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

ტრენინგი ჩემთვის ძალიან საინტერესო იყო. გააზრებული მქონდა, რომ წყალი უნიკალური სასიცოცხლო მნიშვნელობის ნივთიერებაა, მაგრამ აქამდე არ დავფიქრებულვარ ადამიანების დაუდევარ საქციელზე, რაც საფრთხეს უქმნის სასმელი წყლის მარაგს დედამიწაზე. გავაცნობიერე, საყოფაცხოვრებო მოხმარების მიზნებისთვის როგორ და რატომ უნდა დავზოგოთ წყალი. ასეთი ტრენინგების ჩატარება ხელს შეუწყობს მოსახლეობის ინფორმირებას და დაინტერესებას, გაუფრთხილდნენ ჩვენი სამშობლოს მდიდარ ბუნებრივ რესურსებს.

> პაპუნა კოკაური სსიპ ილია ჭავჭავაძის სახელობის ქალაქ ხაშურის N3 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

ძალიან საინტერესო იყო ტრენინგი, გავეცანით საინტერესო ფაქტებს წყლის რესურსებით სარგებლობის შესახებ. მივიღეთ ინფორმაცია სასმელი წყლის საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის მოხმარებისა და მისი ხარისხის შესახებ როგორც ჩვენს ქვეყანაში, ასევე მსოფლიოში. ტრენინგი საინტერესოდ წარიმართა პრეზენტაციებით და პრაქტიკული მაგალითების განხილვით.

> დალი ბროლიძე სსიპ ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის ხაშურის მუნიციპალიტეტის დაბა სურამის N 2 საჯარო სკოლის დირექტორი

ჩვენს სკოლაში საინტერესო საქმიანობას ვახორციელებთ გარემოსდაცვითი განათლების კუთხით და ვცდილობთ მოსწავლეებს გავაცნოთ მდგრადი განვითარების მიზნები, მათ შორის მე-6 მიზანი – "წყლის რესურსების მდგრადი მართვისა და სანიტარიაზე ხელმისაწვდომობის საყოველთაო უზრუნველყოფა". ამიტომ დავინტერესდით ტრენინგის თემატიკით და ხალისით ჩავრთეთ მოსწავლეები. ტრენინგზე მოსწავლეები გაეცნენ წყლის მნიშვნელობას ჩვენს პლანეტაზე, წყლის დაცვისა და დაზოგვის საჭიროებას და მნიშვნელობას, ამაღლდა მათი თვითშეგნება გარემოსდაცვის კუთხით, განუვითარდათ ისეთი უნარები, როგორებიცაა: დისკუსიის წარმართვა, მსჯელობა, კრიტიკული აზროვნება, საკუთარი აზრის გამოხატვა და დაცვა.

> ნინო გოგოჩაშვილი სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

პროექტი მომეწონა, რადგან ბევრი ახალი რამ გავიგე წყლის შესახებ, რაც აქამდე არ ვიცოდი. მაგალითად, გავიგე, რატომაა მნიშვნელოვანი წყლის სწორად გამოყენება და რა ზიანი შეიძლება მოგვაყენოს არასწორად და ფუჭად დაღვრილმა წყლის რესურსმა. ჩემი აზრით, ბევრი მსგავსი ღონისძიება უნდა ჩატარდეს, რათა მოსახლეობამ აიმაღლოს ცოდნა წყლის რესურსის შესახებ. წყლის დაცვა ჩვენი მოვალეობაა, რადგან წყალი ჩვენ გვაცოცხლებს.

მარიამ გოგიჩაიშვილი სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

ძალიან მომეწონა პროექტი. წყალი სიცოცხლისთვის აუცილებელი რესურსია და ამგვარი შემეცნებითი ხასიათის ღონისძიებები მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა ცნობიერების ასამაღლებლად. ამ პროექტის დახმარებით ბევრი ახალი ინფორმაცია მივიღე და ბევრი რამის შესახებ აზრი შემეცვალა. ამის შემდეგ ვეცდები მიღებული ინფორმაცია სხვასაც გავუზიარო და ერთად შევეცადოთ წყლის რესურსების დაცვას.

> ანზორ ოსაძე სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

პროექტის ფარგლებში გავიგე, რატომ იქმნება წყლის დეფიციტი სეზონების მიხედვით, ავიმაღლე ცოდნა და დავიწყე წყლის მაქსიმალურად ეკონომიურად და პროდუქტიულად გამოყენება.

> ცისია მახარობლიძე სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

ჩემთვის ძალიან საინტერესო იყო პროექტი "სუფთა წყალი", ვინაიდან მისი დახმარებით შევიტყვე უამრავი საინტერესო და ჩემთვის უცნობი ინფორმაცია, რომელიც დამეხმარა გამეცნობიერებინა წყლის, როგორც რესურსის, მნიშვნელობა.

> ლიზი სახვაძე სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

პროექტი ძალიან მომეწონა, რადგან ჩემთვის ნათელი გახდა, თუ რამხელა გზას გადის წყალი, სანამ ჩვენამდე მოაღწევს და რამდენი შრომაა საჭირო ამისათვის. გავიგე უამრავი რამ წყლის რესურსის შესახებ, რაც აქამდე არ ვიცოდი. ამ პროექტმა მასწავლა, რომ წყლის მოვლა და გაფრთხილება ჩემი მოვალეობაა.

> ლიკა ხომასურიძე სსიპ ქალაქ ხაშურის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

პირველ რიგში, მომეწონა ის ფაქტი, რომ პროექტმა მოგვცა შესაძლებლობა, ჩავრთულიყავით სხვადასხვა დისკუსიაში, გავიგე და ვისწავლე ბევრი ახალი რამ, რაც, ჩემი აზრით, ყველამ უნდა იცოდეს წყლის შესახებ.

> ნინო ნოზაძე სსიპ ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის ხაშურის მუნიციპალიტეტის დაბა სურამის N 2 საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე

ჩვენი სკოლიდან 5 მოსწავლე ვესწრებოდით ტრენინგს. ძალიან მნიშვნელოვანი იყო ტრენინგის თემატიკა, რამეთუ წყალი არის ბიოსფეროში გავრცელებული უმნიშვნელოვანესი ქიმიური ნივთიერება, რომელიც უზრუნველყოფს სასიცოცხლო პროცესებს და თავად განაპირობებს დედამიწაზე სიცოცხლის არსებობას. ტრენინგზე გამოიკვეთა პრობლემა, რომ ადამიანის გარემოზე ზემოქმედების ერთ-ერთი თვალსაჩინო მაგალითი წყლის დაბინძურებაა. მიუხედავად იმისა, რომ ადამიანთა უმეტესობას ძალიან კარგად ესმის, თუ რა მნიშვნელობა აქვს წყალს პლანეტაზე სასიცოცხლო გარემოს შექმნისა და სიცოცხლის ხელშეწყობისთვის, წყლის რესურსებისადმი არასწორი დამოკიდებულება კვლავ რჩება ერთერთ მთავარ გარემოსდაცვით გამოწვევად.

პლანეტის მოსახლეობის დიდი ნაწილისათვის წყლის სიმცირე და სუფთა წყალზე ხელმისაწვდომობის პრობლემა მიგვანიშნებს იმაზე, რომ სერიოზული მუშაობა და დიდი ძალისხმევა გვჭირდება წყლის რესურსების დასაცავად.

ჩემთვის ასევე მნიშვნელოვანი იყო ინფორმაცია წყლის დაზოგვის შესახებ. რაც უფრო მეტ წყალს დაზოგავს ადამიანი, მით უფრო მეტი დარჩება მცენარეთა და ცხოველთა სამყაროსთვის, რაც შეამცირებს დედამიწაზე ეკოლოგიურ პრობლემებს.

მაკა კაჭკაჭიშვილი ქართულ-ამერიკული სკოლა "პროგრესის" ინოვაციური და არაფორმალური განათლების სამსახურის უფროსი (ქუთაისი, ბათუმი, თბილისი)

პროექტის მონაწილეებისთვის უფრო თვალსაჩინო გახდა ენერგეტიკოსის, როგორც პროფესიის, აქტუალობა, რაც მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ამ პროფესიის პოპულარიზაციას ახალგაზრდებში. მოსწავლეებმა განსხვავებული ჭრილით დაინახეს წყლის, როგორც რესურსის, მახასიათებლები და მნიშვნელობა. ბევრ "პროგრესელს" გაუჩნდა ინოვაციური იდეა, რასაც მეწარმეობისა და STEAM პროექტების ფარგლებში განახორციელებენ. ამ პროცესს აქტიურად დაუჭერს მხარს სკოლა "პროგრესის" ინოვაციური და არაფორმალური განათლების სამსახური.

> გიორგი ქავთარაძე სსიპ - ქალაქ ქუთაისის 21-ე საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

პანდემიის დროს საქართველოში შემცირდა ტრენინგ-სემინარები. ჩემთვის ძალიან სასიამოვნო იყო თანატოლებთან ერთად ფიზიკურ გარემოში ასეთი საინტერესო ტრენინგის მოსმენა.

თითოეულმა ახალგაზრდამ უნდა იცოდეს, რა მნიშვნელობა აქვს წყალს სამყაროში. ნებისმიერი ადამიანის ვალია იზრუნოს, დაიცვას და სწორად გამოიყენოს წყლის რესურსი. ტრენინგის შემდეგ შევეცადე, რომ მიღებული ინფორმაცია გამეზიარებინა ჩემი თანატოლებისთვის.

მადლობა ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრს ამ შესაძლებლობისთვის!

ალექსანდრე კუხიანიძე ქართულ-ამერიკული სკოლა "პროგრესის" მე-9 კლასის მოსწავლე

ჩემთვის და ჩემი თანატოლებისთვის ძალიან ნაყოფიერი იყო ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრის მიერ ორგანიზებული ტრენინგები. სიმართლე გითხრათ, არ ველოდი, თუ დამაინტერესებდა და მომეწონებოდა. ენერგეტიკა, როგორც დარგი, არ მიზიდავს, მაგრამ ტრენინგებიდან ბევრი ახალი და საინტერესო რამ გავიგე. ვფიქრობ, ამ ინფორმაციის მიღების შემდეგ ბევრი ბავშვი გადაწყვეტს ენერგეტიკოსის პროფესიის არჩევას. პროქტის ფარგლებში გავიცანი სხვა სკოლების მოსწავლე ჩემი თანატოლები, რითაც განსაკუთრებულად დამამახსოვრდება ეს დღეები.

> ანანო რობაქიძე ქართულ-ამერიკული სკოლა "პროგრესის" მე-9 კლასის მოსწავლე

მონაწილეობას ვიღებდი ტრენინგში. ჩვენ გავეცანით და კარგად შევისწავლეთ სასმელად ვარგისი წყლის რესურსები და მათი გამოყენება, წყლის ხარისხი და ხელმისაწვდომობა, მასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა, წყალმომარაგების სისტემა და მისი ტარიფები. ტრენინგი არ შემოიფარგლებოდა მხოლოდ ტრენერის საუბრით. მსმენელებიც აქტიურად ვიყავით ჩართული პროცესში. გვქონდა Case

Study, რომელიც ძალიან მომეწონა. მოგვეცა შესაძლებლობა, შევხვედროდით და გავსაუბრებოდით საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის დირექტორს, ბატონ ალეკო მებურიშვილს. მისგან მოვისმინეთ წყალმომარაგების ისტორია და ის, თუ როგორ მუშაობს სისტემა ახლა. ტრენინგი იყო მრავალფეროვანი, შემეცნებითი და სახალისო.

თეთრიწყაროს საგანმანათლებლო რესურსცენტრი

ტრენინგის პროცესში მოსწავლეების მოლოდინი გამართლდა, ვინაიდან იგი საინტერესო და მათთვის მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა. მოსწავლეები აქტიურად იყვნენ ჩართული ტრენინგში, რომელიც სწორედ რომ დროული და საჭირო იყო, ვინაიდან საუბარი ეხებოდა ისეთ მნიშვნელოვან რესურსს, როგორიცაა წყალი.

სასურველია, ასეთი სახის ტრენინგები სხვა საჯარო სკოლების მოსწავლეებისთვისაც ჩატარდეს, რათა მათ ისწავლონ წყლის რესურსის სწორად გამოყენება და აიმაღლონ ცნობიერება სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ.

> დალი გაბრიჭიძე სსიპ ვასილ ბარნოვის სახელობის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ კოდის საჯარო სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი

ვიმედოვნებ, რომ ეს ტრენინგი დიდ წვლილს შეიტანს მოსწავლეების ცნობიერების ამაღლებაში წყლისა და მისი რესურსის სწორად გამოყენების კუთხით და დაეხმარება მათ მომავალი პროფესიის არჩევაში. ჩვენი სკოლა ყოველთვის მხარს უჭერს მოსწავლეების არაფორმალურ განათლებას მსგავსი პროექტების საშუალებით და მომავალშიც ასე გავაგრძელებთ.

მინდა მადლობა გადავუხადო ტრენინგის ორგანიზატორებს, რადგან მიეცათ საშუალება ჩვენი სკოლის მოსწავლეებს, მიეღოთ დამატებითი და ძალიან მნიშვნელოვანი ინფორმაცია ისეთ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან რესურსზე, როგორიცაა წყალი.

> ნია მურადაშვილი სსიპ ვასილ ბარნოვის სახელობის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ კოდის საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე

ტრენინგი იყო ძალიან საინტერესო და მნიშვნელოვანი ჩვენთვის. საქართველო მდიდარია წყლის რესურსებით, თუმცა თითოეული ჩვენგანი ვალდებული ვართ გავუფრთხილდეთ მას. ახლა ვხვდები, რომ როცა ონკანში წყალი მოედინება უმიზეზოდ და ფუჭად, იმაზე დიდი დანაკარგია, ვიდრე ჩვენ გვგონია.

ჩატარებული ტრენინგები ძალიან აუცილებელია, რადგან მე ამ ტრენინგების შემდგომ მივხვდი, რომ წყალი არ უნდა გამოვიყენო ფუჭად. კარგი იქნება, კიდევ ჩატარდეს ტრენინგები სხვა თემებთან დაკავშირებითაც. დიდი მადლობა ამ საინტერესო ტრენინგებისთვის!

> სალომე ედიშერაშვილი სსიპ ვასილ ბარნოვის სახელობის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ კოდის საჯარო სკოლის მე-12 კლასის მოსწავლე

თეთრიწყაროში ჩატარებული ტრენინგი ძალიან საინტერესო და სასარგებლო ინფორმაციის მომცემი იყო. მოსწავლეებს მოგვეცა საშუალება, მიგვეღო პასუხები იმ კითხვებზე, რაც ამ საკითხთან მიმართებით გაგვაჩნდა. წყალი სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი რესურსია და ვფიქრობ, ყველას უნდა ჰქონდეს ინფორმაცია წყლის ინჟინერიასთან დაკავშირებით. ეს ტრენინგი კარგი საშუალება იყო ამ ინფორმაციის მისაღებად. მინდა მადლობა გადავუხადო ყველა იმ პირს, ვინც ამ ტრენინგის ორგანიზებაში მიიღო მონაწილეობა და უშუალოდ უძღვებოდა მას.

დარინა მონადირიშვილი სსიპ ვასილ ბარნოვის სახელობის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ კოდის საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე

თეთრიწყაროში ჩატარებული ტრენინგ-კურსი იყო ძალიან საინტერესო და მრავლისმომცველი. გავიგეთ უამრავი ახალი რამ წყლის რესურსების შესახებ.

გავიაზრეთ ის ფაქტი, რომ წყალი ჩვენთვის ძალიან მნიშნელოვანი რესურსია და მრავალი კუთხით გამოიყენება ყოფა-ცხოვრებაში.

გავეცანით საინტერესო ფაქტებს წყლისა და ენერგეტიკის შესახებ, რაც ჩემთვის ახალი იყო და მომავალში აუცილებლად გამოვიყენებ ამ ცოდნას.

> ანი ხეთაგაშვილი სსიპ ვასილ ბარნოვის სახელობის თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ კოდის საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე

ტრენინგი იყო ძალიან საინტერესო და განსხვავებული. მივიღე ძალიან ბევრი ახალი ინფორმაცია წყლის შესახებ. გავიაზრე მისი უდიდესი მნიშვნელობა, ის, თუ რამდენად საჭიროა ადამიანის არსებობისთვის. აუცილებელია, რომ გავუფრთხილდეთ წყლის რესურსებს და მოვიხმაროთ რაციონალურად.

> სალომე ტარიელაძე სსიპ თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ წინწყაროს საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე

ძალიან საინტერესო იყო დაგეგმილი ტრენინგი, სხვა რაკურსით დავინახე რესურსების მართვის პროცესი. გავიგე, როგორ მარაგდება მოსახლეობა წყლით, რა სტრუქტურით მიედინება წყალი, რაა საჭირო იმისთვის, რომ მოსახლეობას სუფთა წყალი მიეწოდოს. ამ ტრენინგმა ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. მივხვდი, რომ ონკანიდან უბრალოდ წყლის ხარჯვა დიდ პრობლემებს შეუქმნის წყლის მარაგებს. ვისწავლე და გავაცნობიერე, რომ წყალს ყურადღება, გაფრთხილება და სწორად გამოყენება სჭირდება. დიდ მადლობას ვუხდი ჩემი სკოლის და კლასის სახელით ორგანიზაციას საინტერესო ტრენინგისთვის.

> შორენა ზოიძე გიორგი გურჩიანი სსიპ თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ წინწყაროს საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეები

ტრენინგიდან მივიღეთ ინფორმაცია წყლის რესურსზე, თუ რა გზას გადის სუფთა სასმელი წყალი, სანამ ჩვენამდე მოვა, როგორ გამოვიყენოთ წყლის რესურსები ქვეყანაში და ქვეყნის გარეთ. გავაცნობიერეთ რესურსების ეფექტიანად გამოყენების მნიშვნელობა. ამ ტრენინგმა სხვა თვალით დაგვანახა რეალობა. კარგი იქნება, ხშირად ტარდებოდეს მსგავსი ტიპის შეხვედრები, რადგან იგი ხელს შეუწყობს ახალგაზრდა თაობის ინფორმირებას. დიდი მადლობა ასეთი საინტერესო ტრენინგისთვის!

> სარიევა ჯუნაი ტარიელ კვასტიანი სსიპ თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ წინწყაროს საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეები

პირადად ჩვენთვის საინტერესოდ იყო დაგეგმილი ტრენინგი. დავინახეთ, თუ როგორ უნდა გამოვიყენოთ ეკონომიურად და სწორად რესურსები. გავიგეთ, რომელია წყლით მდიდარი და ღარიბი ქვეყნები.

გავაანალიზეთ, რომ ყველაზე დიდი საჩუქარია სწორედ ეს ბუნებრივი რესურსი, რომელიც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია არსებობისათვის, რომ წყალს სჭირდება მოფრთხილება და ეკონომიურად ხარჯვა. გავაცნობიერეთ, რამხელა დანაკარგია, როცა ონკანიდან ფუჭად იღვრება წყალი. თითოეული ჩვენგანის ვალია, მაქსიმალურად მოვუფრთხილდეთ ჩვენი სამშობლოს მდიდარ ბუნებას. სხვა ქვეყნებთან შედარებით, ჩვენი სამშობლო წყალუხვია და ეს რესურსები გონივრულად უნდა გამოვიყენოთ. ჩვენს რაიონში ბოლო წლებში მომრავლებული ჰესების (ჰიდროელექტროსადგურების) მშენებლობა და ფუნქციონირება წინგადადგმული ნაბიჯია სამომავლოდ დასაქმების კუთხით, რაც ახალგაზრდებში მოტივაციას ზრდის და ცნობიერების ამაღლების კუთხით დადებით ზეგავლენას ახდენს.

ნიკოლოზ ონიანი სსიპ ქალაქ თეთრიწყაროს N2 საჯარო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე

ჩვენი სკოლიდან აღნიშნულ ტრენინგს ესწრებოდა ექვსი მოსწავლე. მივიღეთ ინფორმაცია როგორც ჩვენი ქვეყნის შიგნით, ასევე ქვეყნის გარეთ არსებულ წყლის რესურსებთან დაკავშირებით, თუ როგორ ვმართოთ და გამოვიყენოთ ეფექტურად ჩვენი ბუნებრივი რესურსები. სამომავლო პერსპექტივის თვალსაზრისით და დასაქმების კუთხითაც დიდი მოტივაციაა თითოეული ჩვენგანისათვის, თანატოლებს კი ვურჩევ ჩვენი ქვეყნის ბუნებრივი მარაგები ეკონომიურად გამოვიყენოთ, რათა მომავალი თაობების არსებობას და განვითარებას საფრთხე არ შევუქმნათ. მადლობა ორგანიზაციას ასეთი საინტერესო ტრენინგისთვის!

სსიპ დაბა მანგლისის N1 საჯარო სკოლის მოსწავლეები

დაგეგმილი ტრენინგი საკმაოდ საინტერესოდ ჩატარდა, გავიგეთ მეტი სასმელი წყლის ხარისხისა და რესურსების, წყლის მასობრივი დანაკარგისა და საქართველოს წყალუხვობის შესახებ. გავეცანით ჩვენს მოვალეობას წყლისა და ენერგეტიკის შესახებ და გავაანალიზეთ, რომ სამშობლოს მდიდარი ბუნების გაფრთხილება ჩვენი ერთ-ერთი უმთავრესი მოვალეობაა. თეთრიწყაროს რაიონში იწყება ჰესების მშენებლობა და შემდგომ მათი ამუშავება, რაც სამომავლოდ დასაქმების საკითხის გადაწყვეტაზე დადებითად იმოქმედებს, ეს კი გაზრდის ახალგაზრდების მოტივაციას წყალსა და ენერგეტიკასთან დაკავშირებული პროფესიების შესწავლის კუთხით. აღნიშნული ტრენინგების ჩატარება დაგვეხმარება მეტის შეცნობაში, საქართველოს ბუნების მოვლის ვალდებულების წარმატებით შესრულებაში.

> ნიკიტა ჩიტიშვილი სსიპ თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის დაბა მანგლისის N1 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

ყველამ ვიცით, რომ საქართველო წყლის რესურსებით მდიდარი ქვეყანაა, მაგრამ არ გვიფიქრია იმაზე, რომ ოდესღაც შეიძლება ამოიწუროს წყლის რესურსი და დასალევი წყლის დიდი დეფიციტი შეიქმნას. სწორედ ამაზე დამაფიქრა ტრენინგმა, რომელიც ძალიან საინტერესოდ წარიმართა, გავეცანი ბევრ ახალ ინფორმაციას წყალსა და მის რესურსებზე, ასევე იმას, თუ როგორ მოდის იგი ჩვენამდე, რა გზებსა და კვლევებს გადის. მინდა აღვნიშნო, რომ საქართველოში ზედაპირული წყლების დაბინძურების ძირითადი წყაროებია წყალმომარაგება-კანალიზაციის სექტორი, თბოენერგეტიკა და მრეწველობა. უნდა ვეცადოთ, სწორად მოვიხმაროთ სასმელი წყალი. უნდა ვიცოდეთ წყლის დაზოგვა, რადგან წყლის რესურსის საჭიროება მუდმივად იზრდება და ეს რესურსი სამუდამოდ შეუზღუდავი არ არის. მსგავსი შემეცნებითი ტრენინგები ყოველთვის და ყველგან უნდა ტარდებოდეს, რათა საზოგადოება ამ საკითხთან დაკავშირებით სრულ ინფორმაციას ფლობდეს, რომ შემდგომ სწორად წარმართონ სასმელი წყლის რესურსის მოხმარება.

ნინო გუგუნაშვილი-სუხიტაშვილი სსიპ გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ საცხენისის საჯარო სკოლის ქიმია-ბიოლოგიის პედაგოგი

პროექტმა თავის მიზანს მიაღწია, მოსწავლეები დაინტერესდნენ სასმელი წყლის ხარისხის შესწავლის საკითხებით, ენერგოეფექტიანობისა და ენერგიის დაზოგვის თემებით. მე, როგორც პედაგოგმა, დავგეგმე, მოსწავლეებთან ერთად ჩავატარო კვლევა ჩვენი სოფლის სასმელი წყლის ხარისხის შესახებ. ასევე ამ პროექტში მონაწილე მოსწავლეებს გაუჩნდათ სურვილი ტრენინგზე მიღებული ინფორმაცია გააცნონ თავიანთ თანატოლებს, რამაც მოსწავლეებში დიდი ინტერესი გამოიწვია. უკეთესი იქნება, თუ მოსახლეობა სწორად იქნება ინფორმირებული ჰიდროელექტროსადგურების მუშაობის პრინციპის შესახებ, რათა საკუთარი რესურსები საქართველომ ბოლომდე აითვისოს და ნაკლებად ვიყოთ დამოკიდებული მეზობელ ქვეყნებზე.

> მარიამ გუგუნაშვილი სსიპ გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ საცხენისის საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე

ჩემთვის საინტერესო იყო ჰიდროელექტროსადგურების სახეობების მრავალფეროვნება და მათი მუშაობის პრინციპი. ტრენინგის დასრულების შემდეგ ამ ინფორმაციით დავაინტერესეთ ჩვენი თანასკოლელები და სურვილი გამოთქვეს, მონაწილეობა მიეღოთ მასწავლებლის მიერ დაგეგმილ კვლევაში ჩვენი სოფლის სასმელი წყლის ხარისხის შესწავლის შესახებ. ასევე, დიდი ინტერესის გამო, ერთ-ერთი უახლოესი პიდროელექტროსადგურის მუშაობის პრინციპის უკეთ გასაცნობად დაიგეგმა ექსკურსია საცხენპესში. მადლობა ტრენერებს ტრენინგის საინტერესოდ ჩატარებისთვის!

სოილი ალახვერანოვა

სსიპ-გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ ვახტანგისის №2 საჯარო სკოლის მოსწავლე

გავიგე, ერთი ადამიანი რამდენ ლიტრ წყალს მოიხმარს დღე-ღამის განმავლობაში, მოვისმინე ჰესების მშენებლობის შესახებ ისტორიები. ძალიან დავინტერესდი მდინარეებზე მოწყობილი კაშხალების მუშაობის პრინციპით. საინტერესო იყო სხვადასხვა ისტორიის/ლეგენდის მოსმენა ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობის შესახებ.

სსიპ გარდაბნის მუნიციპალიტეტის №2 საჯარო სკოლის მოსწავლეები მადლობას ვუხდით პროექტის ორგანიზატორებს ასეთი საინტერესო შეხვედრებისთვის!

> ესმა მოსიაშვილი სსიპ-გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფელ ვახტანგისის №2 საჯარო სკოლის დირექტორი

მოსწავლეებმა გაიარეს ძალიან საინტერესო ტრენინგ-კურსი წყლის რესურსებზე. ისინი ერთხმად აღნიშნავენ, რომ ტრენინგზე მიღებული ინფორმაცია წყლის დაბინძურებისა და იმ ღონისძიებების შესახებ, რაც პრობლემების თავიდან ასაცილებლად, გარემოს დაცვის თვალსაზრისით, კეთდება, ძალიან სასარგებლოა ყოველდღიურ ცხოვრებაში გასათვალისწინებლად.

ლაზარე ზურაბიანი ლევან დევდარიანის სახელობის ქ. გარდაბნის N1 საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე

მართალია, ჩვენი ქვეყანა მდიდარია ბუნებრივი რესურსებით, მაგრამ უნდა გავუფრთხილდეთ წყალს და ყაირათიანად მოვიხმაროთ, რადგან 2050 წელს, სავარაუდოდ, იქნება წყლის დეფიციტი.

შეხვედრაზე მიღებული ცოდნა ჩვენ შეგვიძლია გამოვიყენოთ შემდეგში: გავუზიაროთ თანაკლასელებს, მეგობრებს, თუნდაც ოჯახის წევრებს. ყველას ვურჩევთ, გავუფრთხილდეთ ჩვენი ქვეყნის ბუნებრივ მარაგებს, ეკონომიურად გამოვიყენოთ, რათა საფრთხე არ შეექმნას მომავალ თაობას. მადლობას ვუხდით ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრს საინტერესო ტრენინგის ჩატარებისათვის!

> ლალი იაკობაშვილი სსიპ ქ. დედოფლისწყაროს N2 საჯარო სკოლის დირექტორი

ინტერესი და ჩართულობა ტრენინგებში მოსწავლეების მხრიდან იყო მაღალი. მოსწავლეების მოლოდინი გამართლდა, საინტერესო და მნიშვნელოვანი იყო მათთვის.

სასურველია ასეთი ტრენინგები სხვა სკოლების მოსწავლეებისთვისაც ჩატარდეს, რათა მათ ისწავლონ წყლის რესურსების სწორად გამოყენება და აიმაღლონ ცნობიერება სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ.

ყაზბეგის საგანმანათლებლო რესურსცენტრი

საინტერესო ტრენინგი, რომელიც წარმოდგენილი იყო მოცემული პროექტის ფარგლებში, ძალიან ინფორმაციული და საჭიროა უფროსკლასელთათვის, ვინაიდან სასკოლო პროგრამაში ეს თემები არ გვხვდება და არაფორმალური განათლებაც ამ კუთხით რეგიონებში საკმაოდ დაბალია. ტრენინგების პროცესში მოსწავლეების მოლოდინი გამართლდა, ვინაიდან ინტერესი აღნიშნულ ტრენინგთან დაკავშირებით იყო მაღალი და მათთვის მნიშვნელოვანი, განსაკუთრებით ისეთ თემებზე, როგორებიცაა:

- სასმელად ვარგისი წყლის რესურსები მსოფლიოსა და საქართველოში,
- სასმელი წყლის დაბინძურების ტიპები, მათი გამომწვევი ძირითადი მიზეზები და პრობლემის გადაჭრის გზები,
- რა გზას გადის სასმელი წყალი ჩვენს ონკანებამდე და როგორ ფუნქციონირებს წყალარინების სისტემა.

გარდა იმისა, რომ თემები იყო ძალიან საინტერესო და საჭირო, აღსანიშნავია ტრენერების როლი ინფორმაციის იდეალურად მოწოდების პროცესში.

სასურველია, ასეთი სახის ტრენინგები სხვა საჯარო სკოლების მოსწავლეებისთვისაც ჩატარდეს და ასევე გაგრძელდეს მომავალ წლებშიც, მათ შორის, უფროსი თაობისთვის, რათა ისწავლონ წყლის რესურსის სწორად გამოყენება და აიმაღლონ ცნობიერება სასმელი წყლის ხარისხისა და წყლის რესურსების შესახებ.

1.

MEANING AND RESULT OF THE PROJECT

The project "Raising Awareness of Youth of the Regions on Drinking Water Quality and Water Resources" (hereinafter the project) is important in its content. On the one hand, the youth of the regions received qualified information about the topics related to drinking water quality and water resources, and on the other hand, the civic self-awareness of the youths on the mentioned issues was raised, based on the acquired knowledge. This initiative is one of the best examples of an educational project.

The result of the project is also to facilitate the formation of the vision and attitude of youths towards the importance of using hydro resources in terms of taking care of water resources, protecting them and generating energy.

More than 400 students from 8 different self-governments from 30 different public and private schools took part in the activities, trainings and public lectures provided by the project, which further emphasizes the scope and importance of the project.

The position of the Energy Training Center is that with the implementation of the project, a positive precedent was created in terms of increasing the involvement of youths living in the regions. It is important to implement similar initiatives for youth from other regions.

2.

ABOUT THE ELIZBAR ERISTAVI ENERGY TRAINING CENTER

NNLE "Elizbar Eristavi Energy Training Center" was established on February 4, 2022. The founder of the center is the Georgian National Energy and Water Supply Regulatory Commission (hereinafter - the Commission).

The mission of the Energy Training Center is to actively be involved in the priority activities aimed at raising qualifications in the energy sectors, increasing the involvement of women, raising awareness and involvement of target groups, developing research and relevant recommendations in cooperation with local and international organizations, ensuring that potential investors are fully informed. The Energy Training Center's strategy is based on experience, knowledge and professional approaches. The Energy Training Center focuses on achieving practical results in the energy and water supply sectors by implementing various projects.

Since its establishment, the Energy Training Center has successfully organized and implemented 6 different training courses, close communication and cooperation with partner and donor organizations. Currently, various projects are being held at the Energy Training Center with the support of partner organizations. The Energy Training Center is managed by highly qualified individuals with years of experience in regulating the energy and water supply sectors.

3.

ABOUT UNICEF

UNICEF has been working in the world's most difficult regions for more than 70 years to help the world's most vulnerable children. In more than 190 countries and territories, UNICEF works for every child everywhere to build a better world for all. For more than 20 years, UNICEF has been helping the Government of Georgia to protect children's rights and fulfill its obligations under the Convention on the Rights of the Child. UNICEF's goal is to help the most vulnerable children, promote their empowerment and social inclusion, and reduce inequalities that negatively affect children and their families.

4.

ABOUT PROJECT

With the support of UNICEF, the Elizbar Eristavi Energy Training Center operating under the Commission implemented the project in 8 municipalities of Georgia, namely: Batumi, Kutaisi, Aspindza, Dedoplistskaro, Tetritskaro, Kazbegi, Khashuri and Gardabani.

The goal of the project was:

- To raise the level of informing youth of the regions in the issues of drinking water quality and water as an energy
- To raise interest of the youth in the topics of energy efficiency and energy saving;
- To strengthen the idea of care and protection of water resources;
- To facilitate establishment of sustainable mechanisms to increase the involvement of young people.

As a result of the initiative, more than 400 young people received information about the quality and resources of drinking water. Within the framework of the project, public lectures were also held on the topics: "Strengthening the role of women in the energy sector" and "Energy engineers as a profession of the future". The target audience of the project was represented by the young aged 14 to 17 living in the regions.

5.

INFORMATION MEETINGS AND TRAINING METHODOLOGY IMPLEMENTED WITHIN THE PROJECT

At the initial stage of the project, information meetings were held in the target regions. The participants of the meeting were provided with information about the goals, objectives and planned events of the project, as well as about the Elizbar Eristavi Energy Training Center and UNICEF.

At the same time, the purpose of the mentioned meeting was to provide support and partnership in the activities planned by the project by the applicant organization, including organizing the planned trainings, mobilizing the participants of the training and solving other technical issues. Directors of educational resource centers and schools participated in the meetings.

At the next stage of the project, the project team, in accordance with the methodology, developed a training course module and a detailed training schedule. For each module, the topics and issues were defined on which trainings would be conducted in the target regions.

The training methodology was based on the following basic principles:

- Experience of trainers;
- High quality, practicality and usability of training materials;
- Interactivity of the process;
- Effective time management.

The purpose of the training course was, on the one hand, to inform the participants on knowledge, experience, approaches to the issues covered by the training and, on the other hand, to raise the qualifications and skills of the

During the training, attention was paid to raising the awareness of the trainees and application of the acquired knowledge in practice.

Various methodologies and tools were used in the training: presentation, group, individual assignments and work, discussion of cases, practical examples, asking questions and discussion relevant to the topic, energizer, role-playing, facilitation and feedback.

The following issues were considered in the training course module:

• Time period:

Time was provided for each module;

Training topics and activities:

Each module covered specific topics and activities;

Methodology:

The relevant methodologies and tools for each module were determined;

Assignments:

Each module comprised exercises/tasks to be performed during the training;

Instructions:

During the training, including the task component, the participants were given oral and written instructions by the trainers:

Training course:

Maximum interactivity of the process was ensured for each module;

• Training materials:

Electronic versions of training course materials were sent to the participants via e-mail.

After the completion of the training course, bilingual certificates were given to the young participants.

6.

THE MAIN TRENDS REVEALED IN THE PROCESS OF TRAININGS AND PUBLIC LECTURES

The representatives of local educational resource centers, schools and self-governments participated in the processes of the work meetings carried out by the project team in the target self-governments. At the initial stage of the project, these meetings revealed important trends, namely:

- The events and activities planned within the project were evaluated as an important, necessary and timely initiative for youth;
- The joint initiative of the Energy Training Center and UNICEF created an atmosphere of goodwill, trust and support for the project to be implemented from the beginning;
- The expediency of implementing similar educational initiatives for teachers of schools involved in the project and students and teachers of schools not participating in the project was highlighted;
- There was a need for close cooperation with water supply organizations and energy producing enterprises and getting to know their activities and functioning in a practical aspect.

In the process of trainings carried out within the framework of the project, important findings and trends were revealed, namely:

- In municipalities where the condition of water supply systems has deteriorated, trainees are more informed about issues related to water supply systems. In these regions, participants are more interested in the legal framework that regulates the level of provided service and the planning/implementation stages of investment projects;
- In cities where there is 24-hour continuous supply and the condition of the systems is satisfactory, the listeners were more interested in the working principle of water supply systems and the specifics of calculating tariffs;
- In some municipalities, the interest of the trainees in the discussed issues was so high that the trainers received positive feedback from them, in particular, the students asked for more information on water-related topics and

were interested in the future perspective if they decided to master the professions in the fields of water and energy at the next level of education;

- Within the framework of trainings, meetings were held with representatives of local water supply companies in individual cities, where current problems and future visions of the companies were discussed. The mentioned activity helped to raise the awareness of the listeners even more;
- In Batumi, within the framework of the training, a meeting was held with the Director General of "Batumi Water" and an agreement was reached regarding periodic visits of students to the key infrastructure of "Batumi
- In the target regions of the project, where there are hydropower plants, there was quite a high level of interest on the part of the listeners, since they visually saw the enterprise and did not have information on the principle of energy generation;
- In almost all municipalities, the listeners were highly interested in the environmental impact of hydropower
- Discussions about existing hydropower plants and future projects were characterized by high activity;
- It was often noted by the listeners that the development of hydropower is important for energy independence and security in Georgia;
- There was a high interest regarding the formation of electricity tariffs and their impact on the electricity tariff after the construction of the planned hydropower plants;
- In several municipalities, trainees expressed their desire to choose the energy profession in the future.

Within the framework of the project, public lectures were held in Kutaisi and Batumi. The topics of public lectures were:

- Strengthening the role of women in the field of energy;
- Energy engineer as a profession of the future.

Very high interest was shown towards the public lectures and the number of attendees exceeded 200 persons in both cities. The high interest was due to the following factors:

- The lecturers were successful individuals from the Georgian National Energy and Water Supply Regulatory Commission and, at the same time, people with years of work experience in the field of energy;
- The topics were correctly selected for youths and presented in an interesting way;
- The audience that took part in the public lectures was mainly represented by those young people who took the training course within the framework of the project. Therefore, their motivation, interest and expectations regarding public lectures were high.

The position of the Energy Training Center is that the public lectures will become a prerequisite for young people to be interested in energy and they will receive more information in this direction.

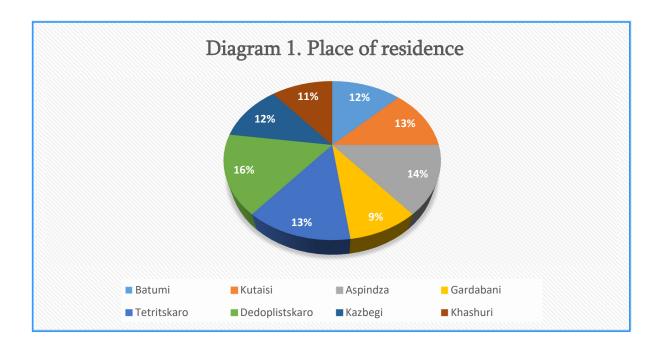
7.

THE RESULTS OF THE SURVEY ABOUT THE LEVEL OF SATISFACTION OF THE TRAINING COURSE AND EVALUATION OF THE TRAINING PROCESS

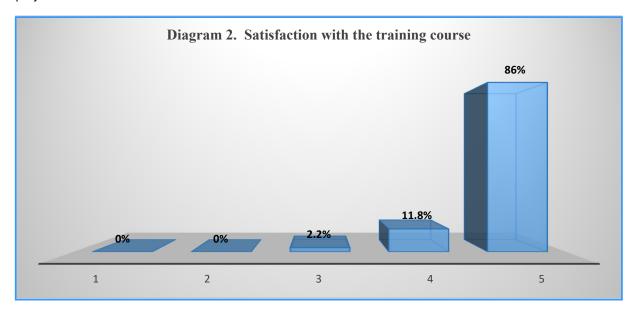
In order to evaluate the level of satisfaction of the training course on water quality and water resources and the training process, a research was carried out using a quantitative method. In the framework of the quantitative research, 14 to 17 year-old project-participating students from the following municipalities were interviewed: Batumi, Kutaisi, Aspindza, Dedoplistskaro, Tetritskaro, Kazbegi, Khashuri and Gardabani. The main method of quantitative research was a survey, the main tool of which was a standardized questionnaire. An online survey tool Google Forms was used to collect quantitative data. In connection with certain questions, the respondents had the opportunity to make an assessment using a 5-point system, where 1 means the lowest assessment, and 5 - the highest.

In total, about 140 respondents took part in the survey. In terms of gender, the respondents participating in the research were distributed as follows: 63% - girls and 37% - boys. As for the participation of schools in the survey, 87% are public school students and 13% are private school students.

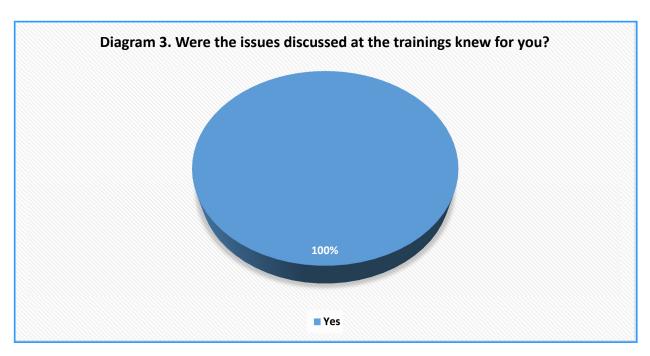
Depending on the place of residence, participation in the research was characterized by almost equal activity, which gives the opportunity to say that in terms of project feedback, all regions are characterized by activity.

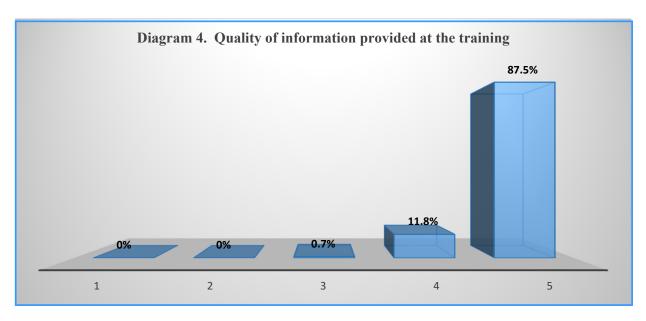
According to the results, 97.8% of the respondents express high satisfaction when asked how satisfied the respondents are with the conducted training course. This indicator shows the high efficiency of the activities carried out within the project.

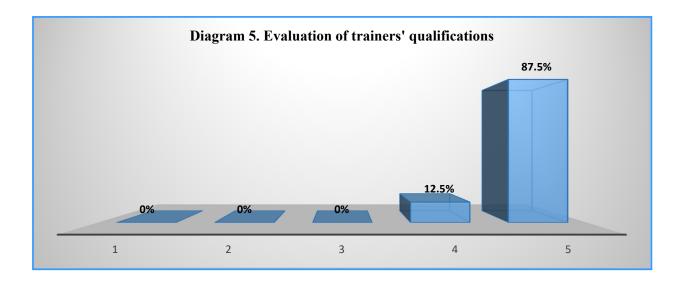
For 100% of the respondents, the issues discussed at the trainings are new, which proves that the topics selected for the training course were relevant and for the trainees.

According to the assessment of 99.3% of the respondents, the information provided during the training course was of high quality, which indicates the high quality of the training materials and the high skills of the trainers.

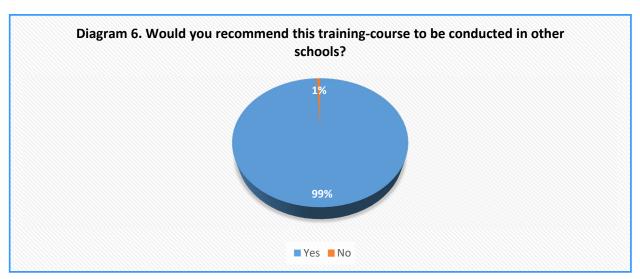

100% of the respondents rate the qualifications of the trainers very well, which shows the correct selection of the team of trainers and the high qualifications of the trainers.

98.5% of the participants in the survey gave a very high evaluation to the organization of the training course. This indicates effective planning of project activities and highly organized implementation of the process on the part of the Energy Training Center team.

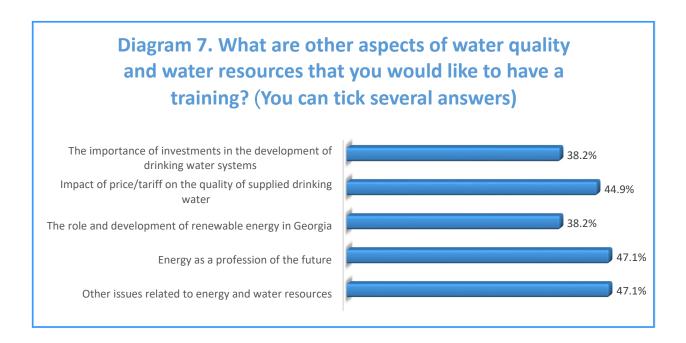
99% of respondents recommend conducting the mentioned training course in other regions and schools of Georgia, which emphasizes the relevance of the project and interest in water issues.

Respondents answered the question, whether the trainings should be held on school days, after the end of classes, or on days off, on weekends, as follows:

52.2% think that it is better to train on school days, after the end of classes, and 47.8% prefer days off, weekends.

When asked on which new water related topics the respondents would like to have trainings, the results of the survey revealed an important trend, that they are almost equally interested in issues related to water and, in general, energy. This indicates the achievement of the result planned by the project.

8. MAIN CONCLUSIONS

The project "Raising Awareness of Youth of the Regions on Drinking Water Quality and Water Resources" is a necessary initiative for the youth of the region. As a result of the project, important issues were identified, namely:

- According to the participants, the joint initiative of the Energy Training Center and UNICEF is one of the best manifestations of highly organized and effective activity;
- From the point of view of sustainability of the project, an important result is the initiatives related to drinking water issues, which were jointly implemented or planned by the students and teachers of the involved schools after the completion of the training course (see in detail in the subsection "Evaluations of the training course and initiatives from the participants");
- Young people gained new knowledge through the trainings, which is confirmed by the results of the survey and their evaluations. At the same time, meetings with representatives of local water supply companies, which were organized by the Energy Training Center, helped to inform them;
- The need for close cooperation with water supply organizations and energy producing enterprises and getting to know their activities and functioning in a practical aspect was highlighted.
- 99% of the young people involved in the project recommend that similar training courses be held in other regions and schools of Georgia. This highlights the urgency, need and high interest of the project in relation to water issues;
- The evaluations made by the participants in terms of process implementation and the high satisfaction rate (97%) indicate the effective planning of the project activities and the effective implementation of the process;
- An important trend revealed by the survey, is that issues related to water and, in general, energy are interesting for young people, indicates the achievement of the goals defined by the project;
- In the target regions of the project, where there are hydropower plants, the high interest of the attendees in the topic "water as a source of energy" indicates the need to increase and expand the awareness of young people on these issues;
- One of the important factors of the success of the project is the involvement of individuals with many years of work experience of the Georgian National Energy and Water Supply Regulatory Commission in various activities;
- The feedback from the youths, educational resource centers and school administrations involved in the project, which was expressed by their interest in the issue and evaluations, is an important motivation for the project team.

EVALUATIONS OF THE TRAINING COURSE AND INITIATIVES FROM THE PARTICIPANTS

Aspindza educational resource center

With the support of UNICEF, the project "Raising Awareness of Youth of the Regions on Drinking Water Quality and Water Resources" implemented by the Elizbar Eristavi Energy Training Center operating under the Commission is an important initiative for Aspindza municipality.

"Eco-club" has been created in public school of Aspindza. The trainings were so interesting for the children that the participating children from Aspindza public school (Ana Zedginidze, Khatia Giorgadze, Jarji Magrakvelidze, Mariam Tedoradze, Nika Gvaramadze and Nino Babelashvili) together with the school teacher Mtvarisa Zedginidze, made the project "Clean water". The children were given field training in the village of Ota, where the river "Ota" flows. The mentioned river is the main drinking water supply source of Aspindza and Ota village.

The school also has a club "Young Idea", managed by Ana Zedginidze, one of the active participants of the training. She gave a presentation and discussed with her peers the necessary conditions of drinking water quality and water resources.

Together with the administration of the schools involved in the training, we discussed the risks and conditions associated with drinking water consumption. The schools expressed thanks and gratitude at all stages of the training, the children liked the trainers, the level of their education and the materials presented. The trainings were well planned and conducted. The timing was also correct.

Aspindza resource center and schools have a desire to cooperate with the Elizbar Eristavi Energy Training Center operating under the Commission in the future.

Tornike Shiolashvili
LEPL Toloshi village public school of Aspindza municipality
12th grade student

The planned training was very interesting, I saw the water resources management process from a different perspective. I analyzed how big the loss is when water flows from the tap in vain. I realized that it is the duty of each of us to take care of the rich nature of our homeland as much as possible. Compared to other countries, our country is rich in water and we should use this resource wisely. The construction and operation of HPPs (hydropower plants), which have increased in recent years in our region, is a step forward in terms of future employment, which increases motivation among young people.

The gradual planning of such trainings will contribute to raising the awareness and interest of the population to take care of the rich natural resources of our homeland.

Nino Chikvashvili School "Progress" network brand author, Founder and General Director

The American International School "Progress" network, which is located in Kutaisi, Batumi and Tbilisi, constantly supports projects aimed at the development of young people. This time, on behalf of "Progress" of Batumi, we were happy to participate in the organization of the project "Raising Awareness of Youth of the Regions on Drinking Water Quality and Water Resources".

The students of Batumi schools showed great interest in the project, which indicates the high quality of the trainings, the qualifications of the trainers and, in general, the high professionalism of the Energy Training Center team. They continue to cooperate with the beneficiaries of the project even after the end of the project and constantly give them the opportunity to get acquainted with the innovations in the field of energy.

School "Progress" network will be glad to continue the support to the Energy Training Center in raising awareness among young people.

> **Davit Rusia Georgian-American school "Progress"** 11th grade student

The trainings turned out to be very interesting and useful. During four days I received a lot of information about drinking water. I started thinking about things I had never thought before. For example, how to use water wisely and how to take care of our country's natural resources. I realized that unreasonable and uneconomical use of natural resources threatens our future generation, its existence and development. Thanks to the Energy Training Center for the interesting training!

> **Marta Todua Georgian-American school "Progress"** 9th grade student

The trainings were very interesting, and the topic was really important. Our country is rich in water and this resource needs to be used wisely. I have never thought about the harm that can be caused by the unwise use of water. I liked that the trainer made us think about the future perspective. I mean the construction of hydropower plants. I used to look at this issue a little differently, but after the training I changed my mind.

The information provided by the trainer was very important, and the trainer was qualified. I am satisfied with the organization of the training process. I would like to have similar meetings for students of other public and private schools to raise awareness among the youth about drinking water and natural resources in general.

> **Gvantsa Maghaldadze** LEPL Galaktion Tabidze Khashuri public school N6 10th grade student

The training was very interesting for me. I had realized that water is a uniquely vital substance, but until now I hadn't thought about the careless behavior of humans that threatens the supply of drinking water on Earth. I realized how and why we should save water for household purposes. Conducting such trainings will help to inform and interest the population to take care of the rich natural resources of our homeland.

> Papuna Kokauri LEPL Ilia Chavchavadze Khashuri public school N3 10th grade student

The training was very interesting, we learned interesting facts about the use of water resources. We received information about the consumption of drinking water for household purposes and its quality both in our country and in the world. The training was interesting with presentations and discussion of practical examples.

Dali Brolidze
LEPL Ekvtime Takaishvili Khashuri Municipality Surami Public School N 2
Director

In our school, we carry out interesting activities in terms of environmental education and try to introduce students to the goals of sustainable development, including the 6th goal - "sustainable management of water resources and universal provision of access to sanitation". That's why we got interested in the topic of the training and enthusiastically involved the students. During the training, students learned about the importance of water on our planet, the need and importance of protecting and saving water, their self-awareness in terms of environmental protection was raised, they developed such skills as: leading a discussion, reasoning, critical thinking, expressing and defending their own opinion.

Nino Gogochashvili LEPL Khashuri public school N1 10th grade student

I liked the project because I learned a lot of new things about water that I didn't know before. For example, I learned why it is important to use water properly and what damage can be caused by improperly and wastefully spilled water resources. In my opinion, many similar events should be held in order to improve the knowledge of the population about water resources. It is our duty to protect water, because water gives us life.

Mariam Gogichaishvili LEPL Khashuri public school N1 10th grade student

I really liked the project. Water is a necessary resource for life, and such cognitive events are important to raise students' awareness. With the help of this project, I got a lot of new information and changed my opinion about many things. After that, I will try to share the received information with others and try to protect water resources together.

Anzor Osadze
LEPL Khashuri public school N1
10th grade student

Within the framework of the project, I learned why there is a shortage of water depending on the seasons, I improved my knowledge and started using water as economically and productively as possible.

Tsisia Makharoblidze
LEPL Khashuri public school N1
10th grade student

The project "Clean Water" was very interesting for me, because with its help I learned a lot of interesting and unknown information that helped me understand the importance of water as a resource.

Lizi Sakhvadze
LEPL Khashuri public school N1
10th grade student

I really liked the project, because it became clear to me how much water goes through before it reaches us and how much work is required for this. I learned a lot about water resources that I didn't know before. This project taught me that it is my duty to take care of water and to be careful with it.

Lika Khomasuridze LEPL Khashuri public school N1 10th grade student

First of all, I liked the fact that the project gave us the opportunity to engage in various discussions, I heard and learned a lot of new things that, in my opinion, everyone should know about water.

> Nino Nozadze LEPL Ekvtime Takaishvili Khashuri Municipality Surami Public School N 2 9th grade student

5 students from our school attended the training. The topic of the training was very important, because water is the most important chemical substance distributed in the biosphere, which ensures vital processes and itself determines the existence of life on earth. During the training, the problem was highlighted that one of the visible examples of human impact on the environment is water pollution. Although most people understand very well the importance of water in creating a habitable environment and supporting life on the planet, the misuse of water resources remains one of the major environmental challenges.

The shortage of water and the problem of access to clean water for a large part of the planet's population indicate that we need serious work and great efforts to protect water resources.

Information about saving water was also important to me. The more water people save, the more will be left for the world of plants and animals, which will reduce ecological problems on Earth.

Maka Kachkachishvili Head of Innovative and Non-Formal Education Department of the Georgian-American School "Progress" (Kutaisi, Batumi, Tbilisi)

The relevance of the energy engineer as a profession became more visible for the project participants, which will significantly contribute to the popularization of this profession among young people.

Students saw the characteristics and importance of water as a resource from a different angle. Many "progressives" came up with an innovative idea, which they will implement in the framework of entrepreneurship and STEAM projects. This process will be actively supported by the innovative and non-formal education department of the school "Progress".

> **Giorgi Kavtaradze LEPL Kutaisi public school N21** 10th grade student

During the pandemic, training seminars were reduced in Georgia. It was very nice for me to listen to such interesting training in a physical environment with my peers.

Every young person should know the importance of water in the world. It is the duty of every person to care for, protect and properly use water resources. After the training, I tried to share the information I received with my peers.

Thanks to the Energy Training Center for this opportunity!

Aleksandre Kukhianidze Georgian-American school "Progress" 9th grade student

The trainings organized by the Energy Training Center were very fruitful for me and my peers. To be honest, I didn't expect to be interested and to like it. Energy as a field does not attract me, but I learned a lot of new and interesting things from the trainings. I think, after receiving this information, many children will decide to choose the profession of energy engineer. Within the framework of the project, I met my peers, students from other schools, so I will remember these days in a special way.

> **Anano Robakidze** Georgian-American school "Progress" 9th grade student

I participated in the training. We have familiarized ourselves with and thoroughly studied drinking water resources and their use, water quality and availability, related legislation, the water supply system and its tariffs. The training was not limited to the trainer's talk. The students were also actively involved in the process. We had a case study that I really liked. We had the opportunity to meet and talk with the director of the United Water Supply Company of Georgia, Mr. Aleko Meburishvili. We heard from him the history of water supply and how the system works now. The training was varied, informative and fun.

Tetritskaro Educational Resource Center

During the training process, the students' expectations were justified, as it was interesting and important for them. The students were actively involved in the training, which was timely and necessary, since the conversation was about such an important resource as water.

It is desirable to conduct such trainings for the students of other public schools as well, so that they can learn the proper use of water resources and raise awareness about the quality of drinking water and water resources.

> **Dali Gabrichidze** LEPL Vasil Barnovi Tetritskaro Municipality Kodi Village public school **Acting director**

I hope that this training will greatly contribute to raising the awareness of the students regarding the proper use of water and its resources and will help them to choose their future profession.

Our school always supports non-formal education of students through similar projects and we will continue to do so in the future.

I would like to thank the organizers of the training, because they gave the opportunity to the students of our school to get additional and very important information about such a vital resource as water.

Nia Muradashvili LEPL Vasil Barnov Tetritskaro Municipality Kodi Village public school 9th grade student

The training was very interesting and important for us. Georgia is rich in water resources, but each of us is obliged to take care of it. Now I realize that when water flows in the tap for no reason and in vain, there is a greater loss than we think.

The conducted trainings are very necessary, because after these trainings I realized that I should not waste water. It would be good to conduct trainings on other topics as well. Thank you very much for these interesting trainings!

> Salome Edisherashvili LEPL Vasil Barnov Tetritskaro Municipality Kodi Village public school 12th grade student

The training held in Tetritskaro was very interesting and informative. Students were given the opportunity to get answers to the questions we had regarding this matter. Water is a vital resource and I think everyone should have information about water engineering. This training was a good way to get that information. I would like to thank all those who participated in the organization of this training and directly led it.

> **Darina Monadirishvili** LEPL Vasil Barnov Tetritskaro Municipality Kodi Village public school 11th grade student

The training course held in Tetritskaro was very interesting and comprehensive. We learned a lot about water resources.

We understood the fact that water is a very important resource for us and is used in many ways in our daily life.

We learned interesting facts about water and energy, which were new to me, and I will definitely use this knowledge in the future.

> Ani Khetagashvili LEPL Vasil Barnov Tetritskaro Municipality Kodi Village public school 11th grade student

The training was very interesting and different. I got a lot of new information about water. I realized its great importance, how much it is necessary for human existence. It is necessary to take care of water resources and use them rationally.

> Salome Tarieladze LEPL Tsintskaro Village public school of Tetritskaro Municipality 11th grade student

The planned training was very interesting, I saw the resource management process from a different perspective. I learned how the population is supplied with water, what structure the water flows through, what is needed to provide the population with clean water. This training made a great impression on me. I realized that simply wasting water from the tap would cause major problems for water supplies. I learned and realized that water needs attention, warning and proper use. On behalf of my school and class, I thank the organization for the interesting training.

Shorena Zoidze Giorgi Gurchiani LEPL Tsintskaro Village public school of Tetritskaro Municipality 11th grade students

From the training, we received information about water resources, what path clean drinking water takes before it reaches us, how to use water resources in the country and outside the country. We realized the importance of efficient use of resources. This training gave us a different perspective on reality. It would be good to hold such type of meetings often, as it will help to inform the younger generation. Thank you very much for such an interesting training!

> Sarieva Junai **Tariel Kvastiani** LEPL Tsintskaro Village public school of Tetritskaro Municipality 11th grade students

For us personally the training was planned in an interesting way. We saw how to use resources economically and correctly. We learned which countries are rich and poor in water. We analyzed that the greatest gift this natural resource is, which is vital for our existence, that water needs to be taken care of and spent economically. We realized how much loss there is when water is wasted from the tap. It is the duty of each of us to take care of the rich nature of our homeland as much as possible. Compared to other countries, our homeland is rich in water and we should use these resources wisely. The construction and operation of HPPs (hydropower plants), which have increased in recent years in our region, is a step forward in terms of employment in the future, which increases motivation among young people and has a positive impact on raising awareness.

> **Nikoloz Oniani** LEPL Tetritskaro public school N2 11th grade student

Six students from our school attended the training. We received information about water resources both inside and outside of our country, how to manage and use our natural resources effectively. It is a great motivation for each of us in terms of future prospects and employment, and I advise my peers to use the natural resources of our country economically so as not to endanger the existence and development of future generations. Thanks to the organization for such an interesting training!

Students of LEPL Manglisi public school N1

The planned training was quite interesting, we learned more about drinking water quality and resources, mass water loss and water abundance of Georgia. We learned about our duty regarding water and energy and analyzed that protecting the rich nature of our motherland is one of our most important duties. In Tetritskaro district, the construction of hydropower plants and their operation are starting, which will positively affect the solution of the employment issue in the future, and this will increase the motivation of young people in terms of learning professions related to water and energy. Conducting the mentioned trainings will help us to learn more, to successfully fulfill the obligation to care for the nature of Georgia.

Nikita Chitishvili LEPL Manglisi public school N1 of Tetritskaro Municipality 10th grade student

We all know that Georgia is a country rich in water resources, but we did not think about the fact that someday the water resources may run out and there will be a great shortage of drinking water. This is what made me think about the training, which was very interesting, I got to know a lot of new information about water and its resources, as well as how it comes to us, what ways and researches it goes through. I would like to point out that the main sources of surface water pollution in Georgia are the water supply and sewage sector, thermal energy and industry. We should try to use drinking water correctly. We must know how to save water, because the need for water resources is constantly increasing, and this resource is not unlimited forever. Such cognitive trainings should be conducted always and everywhere so that the public has full information on this issue, so that they can further properly manage the consumption of drinking water resources.

> Nino Gugunashvili - Sukhitashvili LEPL Satskhenisi village public school of Gardabani Municipality **Chemistry-biology teacher**

The project achieved its goal, the students became interested in drinking water quality studies, energy efficiency and energy saving topics. I, as a teacher, planned to conduct research with students about the quality of drinking water in our village. Also, the students participating in this project wanted to share the information they received during the training with their peers, which raised great interest among the students. It will be better if the population is properly informed about the principle of operation of hydropower plants, so that Georgia can fully absorb its own resources and be less dependent on neighboring countries.

> Mariam Gugunashvili LEPL Satskhenisi village public school of Gardabani Municipality 9th grade student

I was interested in the variety of types of hydropower plants and their working principle. After the training, our classmates were interested in this information and they expressed their desire to participate in the research planned by the teacher on the quality of drinking water in our village. Also, due to great interest, an excursion to Satskhenhesi was planned to better understand the principle of operation of one of the nearest hydropower plants. Thanks to the trainers for making the training interesting!

> Soili Alakhveranova LEPL Vakhtangisi village public school N2 of Gardabani Municipality dedStudent

I learned how many liters of water one person consumes during the day, I heard stories about the construction of hydropower plants. I was very interested in the working principle of dams on rivers. It was interesting to hear different stories/legends about the construction of hydropower plants.

The students of LEPL Public School N2 of Gardabani municipality would like to thank the organizers of the project for such interesting meetings!

Esma Mosiashvili LEPL Vakhtangisi village public school N2 of Gardabani Municipality Director

The students took a very interesting training course on water resources. They unanimously note, that the information received at the training about water pollution and the measures that are taken to prevent problems from the point of view of environmental protection are very useful to consider in everyday life.

Lazare Zurabiani Levan Devdariani Gardabani public school N1 9th grade student

It is true that our country is rich in natural resources, but we must take care of water and use it cautiously, because in 2050 there will probably be a shortage of water.

We can use the knowledge gained at the meeting to: share with classmates, friends, even family members. We advise everyone to take care of the natural resources of our country, to use them in small quantities, so as not to endanger the future generation. We thank the Energy Training Center for conducting an interesting training!

Lali lakobashvili LEPL Dedoplistskaro public school N 2 Director

The interest and involvement in the trainings was high among the students. The students' expectations were met, it was interesting and important for them.

It is desirable to conduct such trainings for students of other schools as well, so that they learn to use water resources properly and raise awareness about the quality of drinking water and water resources.

Kazbegi Educational Resource Center

The interesting training, which was presented within the framework of this project, is very informative and necessary for high school students, since these topics are not found in the school curriculum, and informal education in this regard is quite low in the regions. During the training, the students' expectations were justified, as the interest in the said training was high and important for them, especially on such topics as:

- Drinking water resources in the world and in Georgia;
- Types of drinking water pollution, their main causes and ways to solve the problem;
- How does drinking water get to our taps and how does the drainage system works.

In addition to the fact that the topics were very interesting and necessary, the role of the trainers in the process of providing information in an ideal manner should be noted.

It is desirable that such trainings be conducted for students of other public schools and continue in the coming years, including for the older generation, in order to learn the correct use of water resources and to raise awareness about the quality of drinking water and water resources.

ა(ა)იპ ელიზბარ ერისთავის სახელობის ენერგეტიკის სასწავლო ცენტრი

ვებ გვერდი: <u>www.entc.ge</u> ელ-ფოსტა: t<u>reiningcenter@entc.ge</u>

NNLE Elizbar Eristavi Energy Training Center

website: www.entc.ge e-mail: treiningcenter@entc.ge

გამომცემლობა **"უნივერსალი"** Publishing House "**UNIVERSAL**"

ี่ ตองกับแบบ, 0186, ๖. ๖๓๒๓๐๖๓๑๒๖๓๖๒ №4. **ช**: 5(99) 17 22 30; 5(99) 33 52 02 4, A. Politkovskaia st., 0186, Tbilisi,Georgia E-mail: gamomcemlobauniversali@gmail.com; universal505@ymail.com

